

ምዕራፍ : ፮ ።

ተመሳሳይና : ተቃራኒ ።

ሕፃናት : ሐሳባቸውን፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ቃላት ፡ መግለጥ፡ እንዲችሉ፡ ተመሳሳይና ፡
ተቃራኒ ፡ መሰብሰብ ፡ ማስተማር ፡ በጣም ፡ ጠቃሚ ፡ ነው ። ላንድ ፡ ቃል ፡ ተመሳሳይ ፡
ሽጥ ፡ ሲባል ፡ በቀጥታ ፡ መሰሉንና ፡ አክሉን ፡ አምጣ ፡ ማለት ፡ ሳይሆን ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡
ማነው ፡ ለዚህ ፡ ቃል ፡ ተቃራኒ፡ትርጉም፡ያለው ፡ ማለት ፡ ነው ። በፈሊጥ ፡ የሆነ ፡ እን
ደሆነ ፡ ግን ፡ አክራሪና ፡ ተመሳሳይም ፡ ሞልቷል ። ለተቃራኒና ፡ ለተመሳሳይ ፡ አርአያ ፡
እንዲሆን ፡ የሚከተለውን ፡ የቃላት ፡ እንግልጋ ፡ እናቅርባለን ። በእነሱም ፡ መካከል ፡
ያለውን ፡ ልዩነት ፡ እያንዳንዱን ፡ ቃል ፡ መላልሶ ፡ አንቦ ፡ ይረዷል ።

ክፍል ፡ ፩ ።

ተ መ ሳ ሳ ይ ፡

ሄደ ፡ ተጓዘ ፡ አዘገመ ፡ ራቀ ፡ አመለጠ ፡ ጠፋ ።
ለካ ፡ ደካ ፡ ከነዳ ፡ መጠነ ፡ መዘነ ።
ለማ ፡ ቀና ፡ ዳበረ ፡ ፋፋ ፡ ወፈረ ።
ላጠ ፡ ቀረፈ ፡ ገሸለጠ ።
መዘነ ፡ መጠነ ፡ ለካ ።
ሞተ ፡ ዐረፈ ፡ አለፈ ፡ ተቀጨ ፡ ተቀሠፈ ።
ሠዋ ፡ አረደ ፡ ጨፋ ።
ረባ ፡ ተዋለደ ፡ በዛ ፡ ጠቀመ ፡ ፈለፈለ ፡ ተንሻሻ ።
ረዳ ፡ አገዘ ፡ ረጠበ ።
ረዘመ ፡ ተጀሞለሞለ ፡ ሟለለ ፡ ተሟለለ ፡ ተንቀዋለለ ።
ፎጠ ፡ አተሰተሰ ፡ አመለመለ ፡ ሸመጠጠ ፡ ፈረጠጠ ።
ሰረቀ ፡ ጦለበ ፡ አጀረገ ፡ ቀማ ፡ ወነበደ ፡ አጭበረበረ ።
ሸለለ ፡ ፈከረ ፡ አቅራራ ፡ ዘፈነ ።
ሸበለለ ፡ ጠቀለለ ፡ ዐጠፈ ።
ሸመገለ ፡ አረጀ ፡ አዘጠዘጠ ፡ ጀጀ ።
ቀቀለ ፡ አበሰለ ፡ ጋገረ ፡ ሠራ ።
በለ ፡ ከመከመመ ፡ ተመገበ ፡ ጐረሰ ፡ አጣረረ ፡ ቸበሰ ፡ አጓመሰ ።
በለጸገ ፡ ከበረ ፡ ደለበ ፡ ቶጀረ ፡ አገኘ
በዘነ ፡ አወተተ ፡ አውደለደለ ፡ አፋደሰ ፡ ሥራ ፡ ፈታ ፡ ማገጠ ፡ ዋለገ ።
ተምባለበለ ፡ በልቡ ፡ ተኛ ፡ ለጥ ፡ አለ ።

ተቀመጠ ፡ ተዘረፈ፡ ቁጭ ፡ አለ ፡ ኩች ፡ አለ ፡ ቁጠጥ ፡ አለ ።
 ተኛ ፡ ተጋደመ ፡ አንቀላፋ ፡ ተምበለበለ ፡ ለጥ ፡ አለ ።
 ተከናወነ ፡ ተቃና ፡ ተሰናዳ ፡ ተዘጋጀ ።
 ተጋ ፡ ታተረ ፡ ጣረ ፡ ጋረ ፡ ተጥፈረፈረ ፡ ተትኩረኩረ ።
 ታኩተ ፡ ሰለቸ ፡ ቸከ ፡ መረረ ።
 ነዳ ፡ አባረረ ።
 ነጋ ፡ ጠባ ፡ ጎህ ፡ ቀደደ ።
 ነካ ፡ ጠቄመ ፡ ጎሰመ ፡ ተነኩሸ ።
 አላመጠ ፡ አንኘከ ፡ በላ ፡ አልጎመጎመ ፡ አጓመሰ፡አሟጠረ፡አጣረረ ፡ አመነዛ ፡ አመሰኳ ።
 አረዝዘች፡ከበደች፡አጉበለች፡ተገፈጠጠች፡ ጠገበች፡ ደጎረች ፡ አዝራራች ፡ አንዘራጋች ።
 አሰበ ፡ አሰላሰለ ፡ አወጣ ፡ አወረደ ፡ ተዘከረ ፡ አስታወሰ ።
 አሸነፈ ፡ ድል ፡ አደረገ ፡ ድል ፡ ነሣ ፡ ድል ፡ መታ ፡ አቃተ ፡ ተሳነ ።
 ከላ ፡ ከለከለ ፡ ነሣ ፡ ቀማ ፡ ጠመመ ።
 ከሣ ፡ ቀጠነ ፡ ሞገገ ፡ ጠወረ ፡ ደገደገ ፡ መነመነ ፡ ኩሰሰ ፡ ሸል ፡ አለ ።
 ወቃ ፡ መታ ፡ አበራየ ፡ አሄደ ፡ ጨገደ ።
 ወከወከ ፡ ዘረገፈ ፡ አራገፈ ፡ አዋጣ ፡ ገለበጠ ።
 ወደቀ ፡ ተንኩተኩተ ፡ ወረደ ።
 ወፈረ ፡ ዘረጠ ፡ ጠበደለ ፡ ለማ ፡ ሠባ ፡ ቦከነ ፡ ጠወለ ።
 ዐየ ፡ ተመለከተ ፡ ጠመተ ፡ ገላመጠ ፡ አፋጠጠ ።
 ዘመመ ፡ አዘነበለ ፡ ጠመመ ፡ አጎነበሰ ።
 ዘመነ ፡ ፈነጠዘ ፡ ተደሰተ ፡ ዓለመግ ፡ ዐየ ፡ ከበረ ።
 ደለለ ፡ አታለለ ፡ ሸነገለ ።
 ደመቀ ፡ ደራ ፡ አማረ ፡ ሞቀ ፡ ለማ ።
 ደበለቀ ፡ አዋሐደ ፡ አገናኘ ፡ አስተባበረ ።
 ደከመ ፡ ቃተተ ፡ ታኩተ ፡ ሰለቸ ።
 ገፋ ፡ አዳፋ ፡ አንገላታ ፡ አበሳጩ ።
 ጎበዘ ፡ ጎለመሰ ፡ ጎረመሰ ።
 ጎተተ ፡ ሳበ ።
 ጠመመ ፡ ወለገደ ፡ ወለከፈ ፡ ወገለ ።
 ጠራ ፡ ጋበዘ ፡ ሰየመ ፡ አማረ ፡ ኩል ፡ መሰለ ።
 ጠቄመ ፡ ጠነቄለ ፡ አሳየ ፡ አመለከተ ።
 ጠነከረ ፡ በረታ ፡ ጸና ፡ አየለ ።
 ጩነቀ ፡ ጠበበ ፡ ቸገረ ።
 ፈተለ ፡ ገመደ ፡ ሸረበ ፡ ጎነጎነ ፡ ጠመዘዘ ፡ ወዘተ ።

ክፍል ፪ ፡ የስምና የቅጽል ፡ ተመሳሳይ ።

መላ ፡ ፈሊጥ ፡ አስተዳደር ።

ሐጋይ ፡ በጋ ።

መስፍን ፡ መከራንን ፡ ሀገረ ፡ ገዢ ፡ አበጋዝ ፡ የሻለቃ ፡ ምስለኔ ።

መድኅኒት ፡ አብነት ፡ ፈውስ ፡ መተት ።

ሙቀት ፡ ሐሩር ፡ ወበቅ ፡ ዋዕይ ፡ ቃጠሎ ።

ሙግድ ፡ አክምባሎ ።

ማጅራት ፡ ጃድ ።

ምራት ፡ የልጅ ፡ ምሽት ።

ምጣድ ፡ ሙገሳ ።

ምሽት ፡ ባለቤት ፡ ሕግ ፡ አሚን ፡ የኑሮ ፡ ዓደኛ ።

ረኅብ ፡ ቀጠና ፡ ጅል ፡ ቀን ፡ ሥሥት ።

በደል ፡ አበሳ ፡ ጌጋይ ፡ ኀጢአት ፡ ወንጀል ።

ብርድ ፡ ቅዝቃዜ ፡ ውርጭ ፡ ዲደን ፡ ቈፈን ።

ተረከዝ ፡ ከማ ።

እንሰት ፡ ኮባ ፡ ወርቁ ።

ክረምት ፡ ለቆ ።

ወልጋዳ ፡ ወጭማዳ ፡ ጠማማ ፡ ሸፋፋ ።

ወስላታ ፡ ሌባ ፡ ቀማኛ ፡ ወምበዴ ፡ ፋኖ ፡ ሸፍታ ፡ አጋሚዶ ።

ወዳጅ ፡ ዓደኛ ፡ ባልንጀራ ፡ ፍቁር ።

ወጨፎ ፡ ውሽንፍር ፡ ወጀቦ ።

ዘለፋ ፡ ስድብ ፡ ውርክብ ፡ ንትርክ ፡ ውዝግብ ።

ደንቁሮ ፡ ደደብ ፡ እብን ።

ደፋር ፡ ጀግና ፡ ልብ ሙሉ ፡ ጠብሻ ፡ ገብዝ ፡ ጠንካራ ።

ድርቅ ፡ ቦና ።

ድጉር ፡ ደካማ ፡ ቱሲ ፡ ጢውራ ፡ ወሳካ ፡ ዐቅመቢስ ።

ገብጋባ ፡ ንፉግ ፡ ሰፍሳፋ ፡ ቂቂይ ፡ መፍቀሬ ፡ ንዋይ ።

ግቢ ፡ በልግ ፡ ዘመነ ፡ በልግ ፡ መጸው ።

ጠንጋራ ፡ ሸውራራ ፡ ጠንባራ ፡ ጠንባሳ ።

ጥቢ ፡ ጸደይ ፡ ዘመነ ፡ ጽጌ ።

ፋንጋ ፡ ግም ፡ መልክ ፡ ጥፋ ፡ ድፍጥጥ ፡ ውልድልድ፡ወዘተ . ።

ክፍል ፡ ፫ ።

የግሥ ፡ ተቃራኒ ፡

<u>ቃሉ ፡</u>	<u>ተቃራኒው ፡</u>	<u>ቃሉ ፡</u>	<u>ተቃራኒው ፡</u>
ሄደ ፡	መጣ ፡ ቆመ ፡	ተከናወነ ፡	አጀሰጀለ ፡ ተወዘፈ ፡
ለማ ፡	ጠፋ ፡ ከሰሰ ፡	ተጋ ፡	ሰነፈ ፡
ለገሠ ፡	ነፈገ ፡	ታከተ ፡	በረታ ፡
ሣቀ ፡	አለቀሰ ፡	ነዳ ፡	መራ ፡
ረባ ፡	መከነ ፡	ነጋ ፡	መሸ ፡
ረዳ ፡	ገፋ ፡ ቀማ ፡	አሸነፈ ፡	ድል ፡ ሆነ ፡
ረዘመ ፡	አጠረ ፡	ከላ ፡	ሰጠ ፡ ፈቀደ ፡
ሮጠ ፡	ቆመ ፡	ከሣ ፡	ወፈረ ፡
ሰረቀ ፡	ጠበቀ ፡	ወለደ ፡	መከነ ፡ ጨነገፈ ፡
ሸለለ ፡	አንገራገራ ፡ ተከዘ ፡	ወከወከ ፡	አሰረ ፡ ቋጠረ ፡ አባ ፡
ሸበለለ ፡	ዘረጋ ፡ አሰጣ ፡	ወጣ ፡	ገባ ፡
ቋጠረ ፡	ፈታ ፡	ወደቀ ፡	ተነሣ ፡
በለጸገ ፡	ደኸየ ፡	ዘመነ ፡	ተቸገረ ፡ ደኸየ ፡
በዘነ ፡	ተጋ ፡	ደበለቀ ፡	ለየ ፡
ተምበለበለ ፡	ተንጋለለ ፡	ደከመ ፡	በረታ ፡
ተቀመጠ ፡	ቆመ ፡ ተነሣ ፡	ገፋ ፡	ሳበ ፡ ገጠተ ፡
ተኛ ፡	ተነሣ ፡ ነቃ ፡	ጠመመ ፡	ቀና ፡
ዘመመ ፡	ቀጥ ፡ አለ ፡ ቀና ፡	ጠቁረ ፡	ቀለ ፡ ነጣ ፡

ክፍል ፡ ፬

የጌታ ፡ ተቃራኒ ፡

<u>ቃሉ ፡</u>	<u>ተቃራኒው ፡</u>	<u>ቃሉ ፡</u>	<u>ተቃራኒው ፡</u>
<u>ተባዕታይ ፡</u>	<u>አንስታይ ፡</u>	<u>ተባዕታይ ፡</u>	<u>አንስታይ ፡</u>
አባት ፡	እናት ፡	ባል ፡	ሚስት ፡
ወንድም ፡	እናት ፡	አጎት ፡	አክስት ፡
አምቻ ፡	ዋርሳ ፡	አማኝ ፡	ምራት ፡
ኅባን ፡	አይት ፡	ኅባን ፡	ጣውንት ፡
ከረዳ ፡	ገረምሳ ፡	ገብዝ ፡	ቁንጆ ፡ ልጃገረድ ፡
አሸከር ፡	ልጃገረድ ፡	ሎሌ ፡	ገረድ ፡

ጌታ ፡	እመቤት ፡	ባለቤት ፡	እመቤት ፡
ጐልማሳ ፡	ሳዱላ ፡	አመክር ፡	ገኔሆይ ፣ ገንሆይ ፡
ሽማግሌ ፡	ባልቲት ፡	አረጋዊ ፡	አረጋዊት ፡
ንጉሥ ፡	ንግሥት ፡	መስፍን ፡	ሰፋኒት ፡
ዐቃቢ ፡	ዐቃቢት ፡	ዐዪ ፡	እቴጌ ፡
መነኩሴ ፡	መነኩሲት ፡	አቶ ፡	ወይዘሮ ፡
አበምኔት ፡	እመምኔት ፡	ባሕታዊ ፡	ባሕታዊት ፡
በሬ ፡	ላም ፡	ኮርማ ፡	ጥገት ፡
ወይራን ፡	ጊደር ፡	መጠጤ ኩርቤስ ፡	ቁብ ፡
ደንጉላ ሰንጋ ፡	ባዝራ ፡	አበያ ፡	መሲና ፡
ሰንጋ መክት ፡	ሸኸር ፣ ሸሀር ፡	ድኩላ ፡	ገማ ፡
ተባት ፡	እንስት ፡		

የዕድሜ ፣ ተቃራኒ ፡

ሽማግሌ ፡	ወጣት ፡	ጐበዝ ፡	አረጋዊ ፡
ጅጁ ፡	ልጅ ፡ ሕፃን ፡	ጥጃ ፡	በሬ ፣ ላም ፡
ግልገል ፡	ሰንጋ ፡ መክት ፡		

የማንኛውም ፡ ቃል ፡ ተቃራኒ ፡

ጉርምስና	እርጅና	ድፍረት	ፍርሀት
ትዕቢት	ትሕትና	ውስልትና	ታማኝነት
ጽድቅ	ኩነኔ	ቀን	ሌሊት
ብርሃን	ጨለማ	ሰማይ	ምድር
ሌባ	ታማኝ	ኅይለኛ	ደካማ
ድጋ	ባለጸጋ	ጤነኛ	በሽተኛ
ሕመም	ጤና	አንጉል	ልክ
ነዋሪ	ኅላፊ ፡ ለጊዜው	ከዳተኛ	ሐቀኛ ፡ ታማኝ
ደደብ	ብልሃ	ጥጋብ	ረኃብ
ውፍረት	ቅጥነት	ብርድ	መቀት
ደጋ	ቈላ	ሳቢያ	ድርቅ
ቦና	በልግ	ስንፍና	ትጋት
ጠብ	ሰላም	ጦርነት	ሰላም
አምባገሮ	ፍቅር ፡ ጸጥታ	ዘመድ	ባዕድ
ወዳጅ	ጠላት	ጓደኛ	ደመኛ
ግድፍት	ጸም	ሥጋ	ነፍስ

ሞት	ሕይወት	ፊት	ኋላ
ቀኝ	ግራ	ላይ	ታች
ጥዋት ፡ ጧት	ማታ	ቀን እኩል	ሌት እኩል
ርጥብ	ደረቅ	ለምለም	ፋጋ
አመዳም	ወዛም	ከተማ	ገጠር
ለም	ጠፍ	ዘፈን	ለቅሶ
ግም	ውበ	መጀመሪያ	መፈጸሚያ
ገዥ	ተገዥ	ንጉሥ	ዜጋ
ነጣቂ	ጠባቂ	ደዌ	ጤና
ጥብቅ	ልል	ጮማ	ጥፋያ
ሽለሙቅ	ባጅቱ	ጉድለት	ፋይዳ
ትርፍ	ኪማራ	ክብር	ውርደት
ዕውቀት	ደንቅርና	ክፋት	ደግነት
አናቃፊ	ደጋፊ		

ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ሐሳቡን ፡ በቀላሉ ፡ ለመግለጥ ፡ የፈለገ ፡ እንደሆነ ፡ ይህን ፡ የመሳሰለ ፡ ተመሳሳይና ፡ ተቃራኒ ፡ እየሰበሰበ ፡ የቃላቱን ፡ ስልት፡መመርመር፡አለበት ።

መልመጃ ፡ ፲፰ ።

ሀ/ ለሚከተሉት ፡ ቃላት ፡ ተመሳሳይ ፡ ስጥ ፤
 ገሰገሰ ፤ ፈገፈገ ፤ ጨመተ ፤ ወሸከተ ፤ ለመነ ፤ በለኸተ ፤ ወተወተ ፤ መታ ፤ ወሰከ ፤
 ገራ ፤ ሰበሰበ ፤ ጠረበ ፤ ሼጠ ፤ ሰፋ ፤ ሻገተ ።
 ለ / ተቃራኒ ፡ ስጥ ፤

ዐወቀ ፤ ዘነመ ፤ ጨለመ ፤ ሥሥታም ፤ ቀልቃለ ፤ ጭምት ፤ ትሑት ፤ ቸልተኛ ፤
 አሁን ፤ አጠበ ፤ ሰደበ ፤ ነቀፈ ፤ ባለእጅ ፤ ዝግጁ ፤ ጥያቄ ፤ ተማረ ፤ አፈረ ።

ምዕራፍ : ፯ ።

ማስተዋል : (ንባብ) ።

ጽሑፍን : አንባቢ : ንግግርን : አዳምጦ : በራስ : ቃላት : ሐሳቡን : መግለጥ : ማስተዋል : ይባላል ። ለዚህም : የሚከተሉትን : ምክሮች : መገንዘብ : ይጠቅማል ።

ሀ/ ጽሑፉን : ተጠንቅቆ : አፍ : ተልብ : ሁኖ : ማንበብ፤ ባንድ፡ጊዜም : ባይገባ : እስከ : ተረዳ : ድረስ : መላልሶ : ማንበብ፤

ለ/ ዐረፍተ : ነገሩንና : ሐረጎችን : መመርመር ፤

ሐ/ የእያንዳንዱን : ቃል : ትርጓሜ፡ከነአገባቡ፡በደንብ : አስተውሎ : መገንዘብ ፤

መ/ በተመሳሳይ : ቃላትና : ዐረፍተ : ነገር : ያው : ሐሳብ : እንዴት : እንደሚገለጥ : ማመዛዘን ፤

ሠ/ ንግግር : የሆነ : እንደሆነ : ሙያ : ብሎ : አድምጦ፡በቃል : ከመናገር : በፊት : ቢሆን : አንድ : ጊዜ : በአእምሮ : መዝለቅ ፤

ረ/ ምንም : እንኳ : ቃሉ : ያስተዋዩ : ቢሆንም : ደራሲው : ወይንም፡ተናጋሪው : ያለውን : ማጥደል፤ ያላሰበውን : መጨመር : አይገባም፤

፩ኛ : ምሳሌ ።

ሶክራጥስና : ቤቱ ።

ከእሌ : ኤርክሶን : ዓለምን : እንይ : ገጽ : ፩፻፺፪ ።

በጥንት : ዘመን : በግሪክ : አገር : ሶቅራጥስ : የተባለ : እጅግ : ጥበበኛና : አስተዋይ : ሰው : ነበረ ። ከርሱ : ሊማሩ : ብለው : ብዙ : ጐልማሶች : ወደርሱ : ይሰበሰቡ : ነበር ። እርሱም : ሲያስተምር : ሳለ : የሚሰሙት : ከቶ : አይሰለፉም : ነበር ። በበጋ : አንድ : አዲስ : ቤት : አሠራ : ነገር : ግን : ጐረቤቶቹ : እስኪደነቁ : ድረስ : ያን : አዲስ : ቤት : ትንሽና : ጠብብ : አድርጎ : አሠራው ። ሰዎች : ግን : እርስዎ : ትልቅ : ክቡርም : ሊቅ : ሳለ : ሣጥን : የሚመስል : የማይመችዎ : ቤት : ስለምንድር : ነው፡ያሠሩ : ብለው : ጠየቁት ። ትንሽ : ነው : እውነት : ነው ፤ ነገር : ግን : የሚታመኑ : ወዳጆች : እስኪሞላ : በገቡበት : እጅግ : ደስ : ያስኘኛል : ብሎ : መለሰላቸው።

ያለ : ወዳጆች : በትልቅ : ቤት : ከመኖር : ከታመኑ : ወዳጆች : ጋራ : በጠባብ : ስፍራ : መኖር : ይበልጣል ። ደጎች : ወዳጆች : ያሉት : በሚደርስበት : መከራና : ጭንቅ : ጊዜ : ደስታና : መጽናናት : ይገኝበታል ።

ሀ/ በድሮ : ዘመን : ትምህርቱ : የማይሰለፉት : ብዙ : ተማሪዎች : የነበሩት : ታላቅ : ጥበበኛ : ሊቅ : ሶቅራጥስ : የሚባል : በግሪክ : ሀገር : ነበር ። አንድ : ጊዜ : በጣም : ጠባብ : ቤት : ስላሠራ : ጎረቤቶቹ : ተደንቀው : ለምን : ነው : እንዲህ : ያለ : ሣጥን : የመሰለ : የማይመች : ቤት : ያሠራህ : ብለው : ቢጠይቁት : አዎን : ትንሽ ።

መሆኑን ፡ አውቃለሁ ፡ ግን ፡ የታመኑ ፡ ወዳጆች ፡ እስኪሞላ፣ ቢገቡበት ፡ ደስ ፡ ያለኝል ፡ ሲል ፡ መለስላቸው ።

ለ / ሶቅራጥስ ፡ የተባለ ፡ እጅግ ፡ ጥበበኛ ፡ አስተዋይ ፡ ፈላስፋ ፡ በድሮ ፡ ዘመን ፡ በግሪክ ፡ ሀገር ፡ ነበረ ። ትምህርቱ ፡ ባለመስልቸቱ ፡ ብዙ ፡ ሰሚዎች ፡ ነበሩት። ከጥበቡ ፡ ለመሳተፍ ፡ ብዙ ፡ ጎልማሶች ፡ ከእሱ ፡ ዘንድ ፡ ተሰበሰቡ ። አንድ በጋ ፡ በጣም ፡ ጠባብ ፡ ቅጽ ፡ ቢስ ፡ ጅሙልሙል ፡ አዲስ ፡ ቤት ፡ አሠራ ። ጎረቤቶቹም ፡ ተደንቀው ፡ እንዲያ ፡ ያለ ፡ ሣጥን ፡ መሳይ ፡ ጠባብ ፡ ቤት ፡ ያሠራበትን ፡ ምክንያት ፡ ጠየቁት። እርሱም ፡ በቤቱ ፡ የሚሞሉ ፡ ታማኝ ፡ ወዳጆች ፡ ቢገኙ ፡ የሚደሰት ፡ መሆኑን ፡ ገለጠላቸው።

ሐ / ድሮ ፡ በግሪክ ፡ ትምህርቱ ፡ ስለሚጣፍጥ ፡ ጎልማሶች ፡ ከሱ ፡ ለማሩ የሚሰበሰቡለት ፡ እጅግ ፡ አስተዋይ ፡ ጥበበኛ ፡ ሶቅራጥስ የሚባል ፡ ሰው ፡ ነበረ። ብዙ ፡ ታማኝ ፡ ሰው ፡ አለመገኘቱን ፡ ለማስረዳት ፡ በጣም ፡ ጠባብ ፡ አዲስ ፡ ቤት ፡ ቢያሠራ ፡ ጎረቤቶቹ ፡ ገረማቸውና ፡ ምክንያቱን ፡ ጠየቁት ። እሱም ፡ በዚያ ፡ የሚሞሉ ፡ ታማኝ ፡ ወዳጆች ፡ ቢያገኝ ፡ በቂው ፡ መሆኑን ፡ ገለጠላቸው ።

፪ኛ ፡ ምሳሌ ።

እረ ፡ ጌታው ፡ ያሉዋት ፡ ላም ፡ መጣች ! ከደራሲው ፡ ፩ኛ ፡ ሰምናወርቅ ፡ ገጽ ፻፩ ፡

ሴትዮ ፡ ዶሮ ፡ ሠርታ ፡ ተዘጋጅታ ፡ ሳለ ፡ ተማሪ ፡ የእግዚአብሔር እንግዳ ፡ አለ ። በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ተማሪ ፡ ከዶሮዋ ፡ እንዳይበላበት ፡ ሽሮ ፡ አንደከደከች። ያህን ፡ በልተው ፡ እግራቸውን ፡ ታጥበው ፡ የመኝታ ፡ ጊዜ ፡ ሲደርስ፡ ባለቤት ፡ ተማሪን ፡ እንግዳ ፡ ነህና ፡ ካልጋው ፡ ተኛ ፡ እኛ ፡ ከመደቡ ፡ እንተኛለን ፡ አለው ። ተማሪም ፡ አይሆንም ፡ እናንተ ፡ ሁለት ፡ ናችሁና ፡ ካልጋው ፡ መተኛት ፡ አለባችሁ ፡ ወዲያውም ፡ ባለቤት ፡ ባይኖር ፡ እንግዳ ፡ ከምን ያድራል፤ ይህን ፡ በመሰለ ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ ሳለ ፡ ባለቤት ፡ ግብር ፡ ውሃ ፡ ወጣች። በኋላ ፡ ተማሪ ፡ ምንም ፡ ቢሆን ፡ ብሎ ፡ ችክ ፡ ስላለ ፡ አቸነፈና ፡ ከመደብ ፡ ተኛ ፡ ባለቤትም ፡ ተማሪ ፡ እንቢ ፡ ብለህ ፡ ከመደብ ፡ ከተኛህ ፡ አንድ ፡ ቀበኛ ፡ ላም ፡ አለችና ፡ ልብ ስህን ፡ እንዳትበላው ፡ ስትመጣ ፡ በዚህ ፡ መደቢያ ፡ አቅምሳት ፡ ብሎ ፡ ሎጋ ፡ ልምጭ ፡ ሰጠው ። ባለቤት ፡ በመጣች ፡ ጊዜ ፡ ሁሉም ፡ ተኝተው ፡ ቈይዋት ። ለዘወትሩ ፡ እንግዳ ፡ በመጣ ፡ ቍጥር ፡ ከመደብ ፡ ነበርና ፡ የሚተኙት ፡ የመደቡ ፡ ባልዋ ፡ መስፈት ፡ ባይተዋሩ ፡ እንዳይሰማ ፡ እሳቱን ፡ አዳፍና ፡ እየመለመለች ፡ ዶሮዋን ፡ ከነመረቋ ፡ አከመከመችው ። ምግቡ ፡ ሲያልቅ ፡ ዕቃውን ፡ አንሥታ ፡ ለመኝታ ፡ ተሰናድታ ፡ ብትመጣ ፡ ተይ ፡ ዙሪ ! እረ ! ጌታው ፡ ያሉዋት ፡ ላም ፡ መጣች ! እያለ ፡ በያዘው ፡ መደቢያ ፡ ሁለት ፡ ጊዜ ፡ ለመጠጣት ።

ለሥሥታም ፡ ወይ ፡ ያንቀው ፡ ወይ ፡ ይወድቀው ። አንድ ፡ ክንፍ የተነፈገው ፡ ሰው ፡ በመላ ፡ ዶሮዋን ፡ በልቶ ፡ ሄደ ። ብዙ ፡ ጊዜ ፡ እግዚአብሔር ፡ ግፍን ፡ ቶሎ ፡ ይሰማል ። ምሳሌ ፡ ፲፩ ፡ ፳፩ ፡ ፳፬ ።

ሀ) አንድ፡ተማሪ ፡ ሲሄድ ፡ ወሎ ፡ ሲመሸበት ፡ ጊዜ ፡ ኒንድ ፡ ጉናዴ ፡ በት ፡ የእግዚአብሔር ፡ እንግዳ ፡ ብሎ ፡ ተቀመጠ ። እንዲያጣሚ ፡ ስትየዋ ፡ ከባልዋ ፡ ጋራ ፡ ልትከመከም ፡ ዶሮ ፡ ከሽና ፡ ሠርታ፡ ነሮ ፡ ተማሪ ፡ ሲመጣ ፡ ጊዜ ፡ ሽሮ ፡ አንተክትካ ፡ በዚያ ፡ በልተው ፡ ግራ ፡ ቀኛቸውም ፡ እግራቸውን ፡ ታጥበው ፡ በምኝታ ፡ ጊዜ ፡ ባለቤት ፡ ተማሪን ፡ ካልጋው ፡ ወጥተህ ፡ ተኛ ፡ ቢለው ፡ የኋለኛው ፡ እንቢ ፡ ስላለ ፡ የፊተኛው ፡ ሲጋበዝ ፡ ሲትየዋ ፡ ወደ ፡ ደጅ ፡ ለግዳጀዋ ፡ ወጣች ። በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ተማሪ ፡ ከመደብ ፡ እንጂ ፡ ካልጋ ፡ አልተኛም ፡ ብሎ ፡ ስላገደደ ፡ ባለቤት ፡ እንግዳያስ ፡ ቀበኛ ፡ ላም ፡ አለችና ፡ ስትመጣ ፡ በዚህ ፡ ቁርቅላባት ፡ ብሎ ፡ ልምጭ ፡ ሰጠውና ፡ ባለቤትየዋ ፡ ሳትመለስ ፡ ሁለቱም ፡ ተኙ ። ምንም ፡ እንኳን ፡ የሄደችው ፡ ገና ፡ ሲገባበዙ ፡ ቢሆንም ፡ ለዘወትሩ ፡ እንግዳ ፡ በመጣ ፡ ቋጥር ፡ የሚተኙት ፡ ከመደባቸው ፡ ስለሆነ ፡ ባሌ ፡ ነው ፡ መስሏት ፡ እሳቷን ፡ አዳፍና ፡ አጥንት ፡ ሲቈረጠም ፡ ባለቤት ፡ እንዳይሰማ ፡ እየመለመለች ፡ በመላ ፡ ዶሮዋን ፡ ለተማሪ ፡ አበላችው ። ተሚም ፡ ክንፍ ፡ በመነፈጉ ፡ ሲያዝን ፡ ብቻውን ፡ አንድ ፡ ዶሮ ፡ በመብላቱ ፡ ፈጣሪውን ፡ አመሰግኖ ፡ እንደተኛ፡ዕቃዋን ፡ አሰናድታ ፡ ሰውነቷን ፡ ታጥባ ፡ ለመኝታ ፡ ብትመጣ ፡ አረ! ጌታው ፡ ያሏት ፡ ላም ፡ መጣች! እያለ ፡ ወዳ ፡ እስትጠላ ፡ በያዘው ፡ ልምጭ ፡ አቀመሳት ።

መልመጃ ፡ ፳ ።

የሚከተሉትን ፡ ምንባባት ፡ ሐሳባቸውን ፡ ርትለቅ ፡ በራስህ ፡ ቃላት ፡ ጻፍ ።

ሀ) ግርማዊ ፡ ሆይ ፡ ሞጅቷል ፡ ዝግንትሉ ፡ ወጥቷል ። (ከደራሲው ፡ ፩ኛ ፡ ሰምና፡ ወርቅ ፡ ገጽ ፡ ፩፻፸፬ ።

ግርማዊ ፡ ጃንሆይ ፡ ዐፄ ፡ ምኒልክ ፡ ግብረ ፡ ሰፊ ፡ እንደ ፡ ነበሩ ፡ ሽማግሌች ፡ ሁሉ ፡ ያወሩልናል ። ከዚህ ፡ ግብርም ፡ ተቀዳሚው ፡ የነበሩ ፡ እሶቃ ፡ እንደ ፡ ነበሩ ፡ በየጊዜው ፡ የተናገሩት ፡ ግብር ፡ ያስረዳል ። በዚህ ፡ ዓለም ፡ የማይሳተው ፡ የለምና ፡ ከዕለታት ፡ በአንዳቸው ፡ የወደቀላቸው ፡ ጉማ ፡ በስክቶ ፡ ስላየት ፡ እጃቸውን ፡ እንዳይነካቸው ፡ በሁለት ፡ እጣታቸው ፡ ይቁነኑ ፡ ጀመር ። ይህን ፡ ንገሡ ፡ ዐይተው ፡ ምነው ፡ አለቃ ፡ አትበላም ፡ የሚል ፡ ጥያቄ ፡ ቢያቀርቡላቸው ፡ ግርማዊ ፡ ሆይ ፡ ሞጅቷል! ዝግንትሉ ፡ ወጥቷል ፡ የሚል ፡ መልስ ፡ ስለሰጡ ፡ በታያ ፡ ብሮክቲ ፡ ሆነ ። እያለው ፡ የለኝም ፡ የሚል ፡ ያጣ ፡ ለት ፡ የሚያምነው ፡ የለም ።

ለ) ጉመን ፡ ይቀረናል ። ሰምና ፡ ወርቅ ፡ ገጽ ፡ ፻ ።

እቴጌ ፡ ምንትዋብ ፡ ለጋስ ፡ ተማሪ ፡ ወዳጅ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ፈሪ ፡ ሰውን ፡ አክባሪ ፡ እንደ ፡ ነበሩ ፡ ከዚህ ፡ በፊትም ፡ ተናግረናል ፤ ታሪክም ፡ በሰፊው ፡ ያስረዳል ። ከዕ

ለታት ፡ አንድ ፡ ቀን ፡ በጾም ፡ ተማሪን ፡ ግብር ፡ አገቡ ። ለግብሩም ፡ የጥንት ፡ የኢትዮጵያ ፡ ባልትና ፡ አንድም ፡ አልቀረ ። ለምሳሌ ፡ ዓሣ ፡ ወጥ ፡ ወጭት ፡ አብሽ ፡ ግብጥ ፡ ምስር ፡ ስልጆ ፡ እልበት ፡ ምጣድ ፡ ሽሮ ፡ ሳማ ፡ ጎመን ፡ ይህን ፡ የመሳሰለ ፡ ሁሉ ፡ በያይ ነቱ ፡ ቀርቦ ፡ ገበታውን ፡ ሲያዩት ፡ ምነው ፡ ዘለዓለም ፡ ጾም ፡ በሆነ ፡ ያሰኝ ፡ ነበር። ነገር ፡ ግን ፡ ሥራ ፡ ቤቶች ፡ አፍ ፡ ለአፍ ፡ ተያይዘው ፡ ወሬ ፡ ሲያነግቡ ፡ ጎመኑ ፡ ጓንቶ ፡ ኑሮ ዋል ። የጓና ፡ ነገር ፡ መቀርናቱ ፡ አይቀርምና ፡ ተማሪ ፡ ይህን ፡ ድግሥ ፡ የጓናቱ ፡ ሽታ ፡ አበላሸው ፡ እያለ ፡ ሲበላ ፡ ንግሥት ፡ ምን ፡ ቀራችሁ ፡ ተናገሩ ፡ ላስጨምርላችሁ ፡ ቢሉ ፡ አንድ ፡ ተማሪ ፡ ብድግ ፡ ብሎ ፡ ንግሥት ፡ ሆይ ፡ ሁሉም ፡ ጥልቷል ፡ ጎመን ፡ ይቀረናል ፡ እንጂ ፡ ስላለ ፡ እያየህ ፡ ወቅም ፡ የሚል ፡ ትእዛዝ ፡ አስተላልፈው ለት ፡ ተቀመጡ።

ምን ፡ ቢያርሱ ፡ እንደ ፡ ጎመን ፡ አይጎርሱ ፡ የሚባለው ፡ ሲሳይ ፡ ለምን ፡ ይቀረናል ፡ እየተባባሉ ፡ እስከተቻላቸው ፡ እንሥተው ፡ ንግሥት ፡ ሆይ ፡ ከጎመን ፡ በቀር ፡ ይቀረናል ፡ ያልነው ፡ የለም ፡ ነበር ፡ እሱም ፡ ይኸው ፡ እንኳንስ ፡ ለኛ ፡ ለሌላም ፡ ይሆናል ፡ እያሉ ፡ ደስታቸውን ፡ በምስጋና ፡ ገልጠው ፡ ተማሪዎች ፡ ሁሉ ፡ ወጡ ።



ምዕራፍ ፡ ፳ ።

አርእስት ፡ መስጠት ።

አርእስት ፡ መስጠትና ፡ ማስተዋል ፡ ተወራራሽም ፡ ባይሆኑትቀራራቢ ፡ ነገሮች ፡ ናቸው ። አርእስቱን ፡ ያገኘ ፡ ያስተውላል ፤ ያስተዋለ፡አርእስቱን ፡ ይሰጣል ። አርእስት፡ የሚገኘው፤ ፡ በተጠየቅ ፡ (ሎጆክ) በኩል ፡ ሲሄዱ ፡ ነው ።

አርእስቱ ፡ ይህ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ወስኖ ፡ ከመናገርና ፡ ከመጽሐፍ ፡ በፊት፡በምንባብ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ ቃል ፡ ሐረግ ፡ ዐረፍተ ፡ ነገር ፡ ከእሱ ፡ ጋራ ፡ በሙሉ ፡ መስማማቱን ፡ ማመዛዘን ፡ ያሻል ።

ለሁሉም ፡ የሚከተለውን ፡ አስረጅ ፡ መመልከት ፡ ይጠቅማል ፤

ከባሕር ፡ ተኖ ፡ ከመሬት ፡ በላቦት፡ተነሥቶ ፡ ወደ፡አየር ፡ በነፋስ፡ ወጥቶ ፡ ደመና ፡ ይሆንና ፡ ፀሐይን ፡ ይጋርዳል ። ነፋሻ ፡ ቦታ ፡ ሲያጋጥመውም ፡ ይቀዘቅዝና ፡ ዝናም ፡ ሁኖ ፡ ከሰማይ ፡ ይወርዳል ። ብርድ ፡ ሲጠናበትም፡በረዶ ፡ ሁኖ ፡ ሀገር ፡ ያጠፋል ። መሬቱን ፡ ያርሳል ፤ ሣር ፡ ቅጠሉን፡ያለመልማል ፤ ዘሩን ፡ ያበቅላል ፤ ሽለቆውንና፡ሚዳውን፡ በጎርፍ ፡ ያጥለቀልቃል ፤ ወንዙን ፡ በሙላት ፡ ሞልቶ ፡ ያጉፈጠፍጣል ። በገንገብና ፡ በጋማት ፡ ገብቶ ፡ እየተሽለከለከ ፡ ውቅያኖስ ፡ ይገባል ። ደመ ፡ ነፍስ ፡ ያለው ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ፍጥረት ፡ ሁሉ ፡ ያለእሱ፡ስለማይኖር ፡ እሱ፡በማይደርስበት፡ ምድረ ፡ በዳ፣የሰው ፡ ዘር ፡ ባለመኖሩ ፡ እልም ፡ ያለ ፡ በረሃ ፡ ይባላል ።

ይህ ፡ ምንባብ ፡ አስተውሎ ፡ ላላየው ፡ አራት ፡ አርእስት ፡ ያለው ፡ ይመስላል ። ሀ) ወንዝ ፡ ለ) ባሕር ፡ ሐ) ዝናብ ፡ መ) ውኃ ። እንደዚህ ፡ ያለ ፡ የሚያሻማ ፡ ምንባብ ፡ ሲያጋጥም ፡ ተጠየቅ ፡ የሚለው ፡ የአባቶቻችን ፡ የሙግት ፡ ሥርዐት ፡ ይረዳል ።

—ተጠየቅ ፤

—እሽ ፡ ልጠየቅ ።

በሀ ፡ ወንዝ፡ ነው ፡ ብለሃል ፤ ወንዝ ፡ ፪ኛ ፡ ከመሬት ፡ በላቦት ፡ ተነሥቶ ፡ ከባሕር፡ ተኖ ፡ በደመና ፡ ተጭኖ ፡ ሲቀዘቅዘው ፡ ዘንሞ ፡ ጎርፍ ፡ ሁኖ፡እንደገና ፡ ራሱን፡ ወንዝ ፡ ሁኖ ፡ በጋማት ፡ ተጠቅሎ ፡ በመጨረሻው ፡ እውቅያኖስ ፡ ይገባል ፡ ወይ ፡ ፪ኛስ ፡ ወንዝ ፡ በሌለበት ፡ የጉድጓድ ፡ የዝናም ፡ የሐይቅ ፡ የኩሬ ፡ የጨንቧት ፡ ውኃ ፡ ወጥቶ ፡ ሥጋዊ ፡ ደማዊ ፡ ፍጥረት ፡ ለመኖር ፡ አይችልም ፡ ወይ ፡

—አዎ ፡ ይችላል ።

እንግዲያማ ፡ ተሳስተሃል ! በል ፡ አሁንም ፡ እንደገና ፡ ተጠየቅ ፤ በለ፡ባሕር፡ነው፡ ብለሃል ፤ ባሕር ፡ ወሰኑን ፡ ለቆ ፤ በደመና ፡ ተጭኖ ፡ ዝናብ ፡ ጎርፍ ፡ ወንዝ ፡ ሁኖ ፡ ዓለሙን ፡ ዙሮ ፡ እንደገና ፡ ተመልሶ ፡ ከራሱ ፡ ይገባል ፡ ወይ ፡

—ይህን ፡ ሁሉስ ፡ አያደርግም ።

እንግዲያስ ፡ ምንባቡን፡አልተረዳኸውም ፡ ማለት፡ነውና ፡ ሦስተኛ፡ ትጠየቃለህ
በሐ ፡ ዝናብ ፡ ነው ፡ ብለሃል ፤ ደመናው ፡ ቀዝቅዞ ፡ ወደ ፡ መሬት፡ በሚወርድበት ፡ ጊዜ ፡
ብቻ ፡ እንጂ ፡ በምድር ፡ በሜዳ ፡ ላይ ፡ ባልተወሰነ ፡ ቦታ ፡ ሲሄድ ፡ ጎርፍ ፡ በገንገብና ፡
በጋማት ፡ ገብቶ ፡ እየተጥመለመለ ፡ ሲሄድ ፡ ወንዝ፡በፀሐይ ፡ ሙቀት ፡ በነፋስ ፡ ጎይል ፡
ከባሕርና ፡ ከመሬት ፡ ሲነሣ ፡ ተንኖ ፡ ላቦት ፡ የሚባለውን ፡ እንዲያው ፡ በጠቅላላው ፡
ሾላ ፡ በድፍኑ ፡ ዝናም ፡ ካልኸው ፡ አሁንም ፡ አልተረዳኸውምና ፡ እኔ ፡ ልንገርህ ፤
ውኃ ፡ ነው ።

እንደ ፡ አኳኋኑ ፡ ስሙ ፡ ይለዋወጣል ፡ እንጂ ፡ ተፈጥሮውን ፡ አይለውጥም ።
ይህም ፡ አንድ፡ ሰው ፡ እንደ ፡ ሥራው ፡ ስሙ ፡ እንደሚለዋወጠው ፡ ማለት ፡ ነው።ለም
ሳሌ ፡ የመሆኑራችንን ፡ ያቶ ፡ ጌታሁንን ፡ ታሪክ፡ ብንመለከት ፡ የዚህ ፡ ምስጢሩ ፡
ሊገባን ፡ ይችላል ።

አቶ ፡ ጌታሁን ፡ ከክፍል ፡ ሲያስተምሩ ፤ መምህር ፡ ዋና ፡ ሲዋኙ ፡ ዋናተኛ ፤
መኪና ፡ እየነዱ ፡ ሲሄዱ ፡ ነጂ ፡ ቤተ ፡ መጻሕፍት ፡ ሲገቡ ፡ አንባቢ ፡ እንደሚባሉት ፡
ማለት ፡ ነው ። በዚህ ፡ ያልጎላውን ፡ በሚከተለው ፡ እናብራራለን ።

ያገራችንን ፡ እንቆቅልሽ ፡ ምን ፡ አውቅልሽ ፡ መፍታት ፡ መማር ፡ ለዚህ ፡ ትም
ህርት ፡ በጣም ፡ ያግዛል ። የሚለያየውም ፡ ባጠርሽና ፡ በረዘምሽ ፡ ብቻ ፤ ነው ። ዕንቆቅ
ልሽ ፡ ጨዋታ ፡ በመሆኑ ፡ እንደ ፡ ምሳሌ ፡ ባንድ ፡ መሥመር ፡ የሚነገር ፡ አጫጭር ፡
ጥቅስ ፡ ነው ። አርእስት ፡ መስጠት ፡ ግን ፡ ገጽ ፡ በሚወስድ፡ምንባብ ፡ ላይ ፡ የተመሠ
ረተ ፡ ነው ።

ምሳሌ ፡ ዕንቆቅልሽ ፤ አብራ ፡ ስትሄድ ፡ ውላ ፡ ቤት ፡ ሲገቡ ፡ ትጠፋ ።
የድርሰት ፡ ምንባብ ፤

በዚህ ፡ ዓለም ፡ ያለን ፡ ግዙፍ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ትመስላለች።ሲሮጠው ፡ ትሮጣለች ፤
ሲቆሙ ፡ ትቆማለች ። የምትያዝ ፡ ትመስላለች ፤ የጨበጣት ፡ ሰው ፡ ግን ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡
አልተገኘም ። ጨለማና ፡ ደመና ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ሁል ፡ ጊዜም ፡ ትታያለች ። የምት
መስለው ፡ ካልደከመ ፡ መቆም ፡ አይሰለቻትም ፤ መሮጥ ፡ አያደክማትም ፤ እንደ ፡ ምሰሶ፡
ብትግተር ፡ እንደ ፡ አሞራ ፡ ብትበር ፡ እንደ ፡ ሕፃናት ፡ ብትፍጨረጨር ፤ እንደ ፡ መንኲ
ራኩር ፡ ብትሸከረከር ፤ ረኃብ ፡ ይሉ ፡ ድካም ፡ አያውቃትም ፤ አትታክትም ፤ አትሰለ
ችም ። ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተነገረው ፡ ሐሳብ ፡ በግጥምም ፡ እንደሚከተለው ፡ ይገለጣል፤

ባለም ፡ በደስታ ፡ በጭንቅ ፡ በመከራ ፡
ምን ፡ ቢሆን ፡ አልጠፋም ፡ ከጌታዬ ፡ ጋራ ።
በመከራ ፡ ጊዜ ፡ ዘመድ ፡ ይከዳል ፤
የደስታ ፡ ለታ ፡ ወዳጅ ፡ ይበዛል ።
ተድላ ፡ ማያቀርበኝ ፡ ሐዘን ፡ ማያቀርቀኝ ፡ ወዳጅ ፡ እኔ ፡ ነኝ ፡
መሪና ፡ ተከታይ ፡ ዘለዓለም ፡ ታማኝ ።

ጨለማ : ታልሆነ : ችግርና : ሀብት :
 መቼም : አያጠፋኝ፤በካይል : በጉልበት ።
 ሲሮጡ : እሮጣለሁ ፤ ሲቆሙ : እቆማለሁ ፤
 የምያዝ : መስዩ : ሰውን : አሞኛለሁ ።
 ዓለም : ሊያባርረኝ ፤ በምድር : ቢሽከረከር ፤ ቢበር : በሰማይ ፤
 ይመኘኛል : እንጂ : ይይዘኛል : ወይ ፤

አንባቢ ፡ ሆይ ! እስካሁን ፡ አርእስቱ ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እንደ ፡ ገባህ ፡ አምና
 ለሁ ። በዕንቁቅልሽ ፤ በስድ ፡ ንባብ ፤ በግጥም ፡ የተነገረው ፡ ጽሑፍ ፡ ሁሉ ፡ የሚያሳይ
 የው ፡ ጥላን ፡ ነው ። ከዚህ ፡ በፊት ፡ አልተረዳኸው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ተመልሰህ ፡ እያንዳ
 ንዱ ፡ ዐረፍተ ፡ ነገር ፡ ከጥላ ፡ ጋራ ፡ መስማማቱን ፡ መርምረህ ፡ ተገንዘብ ።
 ወንዝ ፤

ዕንቁቅልሽ ፤ ሲሄድ ፡ ውሎ ፡ ሲሄድ ፡ ያድር ።

አጥፊና ፡ ካብ ፡ ናቸው ፡ ገንገብ ፡ ተጋማት ፡
 የዓሣ ፡ መሳፈሪያ ፡ የዕንቁራሪት ፡ ቤት ፡
 ያቁስጣ ፡ ማረፊያ ፡ የይብራ ፡ ፍራሽ ፡
 ቈላን ፡ ለማለምለም ፡ ከደጋ ፡ ፈላሽ ።
 ሰው ፡ ብገል ፡ ከብት ፡ ብወስድ ፡ ምንም ፡ ብበድል ፤
 ደመኛ ፡ የለኝም ፡ እኔን ፡ የሚገድል ።
 ክረምቱን ፡ ዘልዩ ፡ በጋ ፡ እታመማለሁ ፤
 ኩስሼ ፡ ኩስሼ ፡ በግቢ ፡ እነሣለሁ ።
 ከሁሉም ፡ ትንሽ ፡ ልናገር ፤ ከደራሲው ።

ባሕር ፤

ዕንቁቅልሽ ፤ እንደ ፡ ጨው ፡ መራራ ፡ እንደ ፡ ወንዝ ፡ የሚያስፈራ ።

በግዘፍ ፡ በስፋት ፡ የብስን ፡ የሚንቅ ፡
 ታላላቅ ፡ አራዊት ፡ ሆዱ ፡ የሚያጠልቅ ፤
 የታንኳ ፡ መንገድ ፡ ነው ፡ አልጋ ፡ የመርከብ ፤
 ያሣ ፡ መጨፈሪያ ፡ ያንበሪ ፡ መደብ ፤
 ሞገዱ ፡ ሲነሣ ፡ ውኃ ፡ ይመስላል ፤
 ለጥም ፡ ሲጠጡት ፡ ግን ፡ ጨው ፡ ነው ፡ ይመራል ፤
 ከሱ ፡ ይነሣና ፡ ውኃው ፡ በሙቀት ፡

በነፋስ ፡ ተጭኖ ፡ ዝናም ፡ ሁኖ ፡ ዘንሞ ፡ ምድርን ፡ አርሷት ፡
 ጐርፉ ፡ ተሰብስቦ ፡ በወንዝ ፡ በጅረት ፡
 ይመለስለታል ፡ ዓለምን ፡ ዙሯት ።
 ወንዞቹ ፡ በገቡ ፡ ኤፌሶን ፡ ጤግሮስ ፡ ሚሲሲፒ ፡ ዐባይ ፤
 መዘዋወር ፡ እንጂ ፡ ባሕር ፡ ይሞላል ፡ ወይ ፡

ዝናም ፤

ዕንቆቅልሽ ፤ በክረምት ፡ አለቅሳለሁ ፡ በበጋ ፡ እጠፋለሁ ።

ሰማይን ፡ ፀሐይን ፡ ጋርጄ ፡ ደመና ፡
 ወጀቦ ፡ አስቀድሜ ፡ ነፋስ ፡ እጭንና ፡
 በነጐድጓድ ፡ ድምፂ ፡ ነግሬ ፡ መድረሴን ፤
 መብረቄን ፡ አብርቼ ፡ አሳያለሁ ፡ ፊቴን ።
 መምጣቴን ፡ ሲሰማ ፡ ገበሬ ፡ ይሥቃል ፡ ይፈነድቃል ፤
 ዕፀዎት ፡ አትክልቱ ፡ ጠውላጋው ፡ ደረቁ ፡ ይለመልማል ።
 መሬቱ ፡ ይርሳል ፡ ወንዙ ፡ ይሞላል ፤
 ዱዳውን ፡ መንደሩን ፡ በጐርፍ ፡ በሙላት ፡
 አላብሰዋለሁ ፡ በጥቂት ፡ ሰዓት ።
 ክረምቱን ፡ ባንድ ፡ አገር ፡ ሰወርድ ፡ እከርማለሁ ፤
 በጋም ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ ልምላሜ ፡ እንዳያጠፋ ፡ እጐበኛዋለሁ ።

ከሁሉም ፡ ትንሽ ፡ ልናገር ፤ ከደራሲው ።

መልመጃ ፡ ፳፩ ።

በሚከተሉት ፡ ገጾች ፡ የትጻፋትን ፡ ምንባባት ፡ እየፈለግህ ፡ አርእስት ፡ ስጥ ፤
 ሀ) ፶፩ ፡ ለ) ፶፫ ፡ ሐ) ፶፬ ፡ መ) ፳ ፡ ሠ) ፳፪ ፡ ፳፬ ፡ ረ) ፳፭ ፡

ምዕራፍ ፡ ፱ ።

ለድርሰት ፡ መዘጋጀት ።

ድርሰትን ፡ ከመጀመር ፡ በፊት ፡ የሚከተሉትን ፡ ነጥቦች ፡ ማወቅና ፡ ማስተዋል፡አለብን።

፩ ፡ ዐረፍተ ፡ ነገር ።

በሰዋስው ፡ ደንብ ፡ ቀጥተኛ ፡ ዐረፋት ፡ ነገርን ፡ ከመናገርና ፡ ከመጽሐፍ ፡ እና ቅጽን ፡ በቅድም ፡ ተከተላቸው ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ከማሳካት ፡ የንግግር ፡ ክፍሎችንም ፡ በእያንዳንዳቸው ፡ ከመደርደር ፡ በፊት ፡ ድርሰት ፡ መጀመር ፡ ጊዜና ፡ ወረቀት ፡ ከቀለም ፡ ጋራ ፡ ማጥፋት ፡ ነው ።

፪ ፡ አርእስት ።

ስለ ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ የተደረደሩ ፡ የዐረፍተ ፡ ነገር ፡ ስብስብ ፡ አንድ ፡ አንቀጽ ፡ እንደሚሆን ፡ የአናቅጽ ፡ ስብስብ ፡ ደግሞ ፡ አርእስትን ፡ ይገልጣል ። የሚጻፍበትን ፡ ነገር ፡ የሚገልጠውን ፡ አርእስት ፡ ከገጹ ፡ መጀመሪያ ፡ ላይ ፡ ጽፎ ፡ በነቀጥ ፡ መዘጋት ፡ በጣም ፡ አስፈላጊ ፡ ነው ።

ተማሪው ፡ አርእስቱን ፡ ከመምረጡ ፡ በፊት ፡ እውቀዋለሁ ፡ እላውቀውም፣ ይገባኛል ፡ አይገባኝም ፡ ለሰው ፡ ልገልጠው ፡ እችላለሁ ፡ አልችልም ፡ እያለ ፡ በማሰላስል ፡ ጥቂት ፡ ደቂቃዎች ፡ ማሳለፍ ፡ አለበት ። ብዙ ፡ ተማሪዎች ፡ ይህን ፡ ባለማድረጋቸው ፡ በፈተና ፡ ጊዜ ፡ አርእስቱን ፡ እየለቀቁ ፡ ይወድቃሉ ። አርእስቱን ፡ በፍጥነት ፡ ያነቡና ፡ ያልተጠየቁትን ፡ አገኝ ፡ ባጣ ፡ ለፍልፈው ፡ ወረቀቱን ፡ ሞልተው ፡ ይወጣሉ ። ምንም ፡ ዐረፍተ ፡ ነገሩ ፡ ልክ ፡ አማርኛው ፡ ጥሩ ፡ ጽሕፈቱ ፡ ቁም ፡ ሥራው ፡ ንጹሕ ፡ ቢሆንም ፡ በድርሰት ፡ ሕግ ፡ አርእስቱን ፡ የለቀቀ ፡ ጽሑፍ ፡ ዋጋ ፡ ስለሌለው ፡ አልቦ ፡ (ዜሮ ፡) ተቀብለው ፡ ይቀራሉ ።

ለምሳሌ ፡ ያዲስ ፡ አበባ ፡ ታሪክ ።

አዲስ ፡ አበባ ፡ ከምኒልክ ፡ በፊት ።

አዲስ ፡ አበባ ፡ እስከ ፡ ምኒልክ ፡ ሞት ።

የዛሬይቱ ፡ አዲስ ፡ አበባ ።

ያዲስ ፡ አበባ ፡ ውበት ።

አዲስ ፡ አበባን ፡ ከሎንዶን ፡ ጋራ ፡ አመዛዝን ።

ያዲስ ፡ አበባ ፡ ነዋሪ ።

ያዲስ ፡ አበባ ፡ ልጃገረድ ።

ያዲስ ፡ አበባ ፡ መኳንንት ።

ያዲስ ፡ አበባ ፡ ኑሮ ።

ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተጻፉት ፡ ዐሥሩም ፡ አርእስት ፡ አዲስ ፡ አበባ፣ ተጠቅላለች ። ግን ፡ ሁሉም ፡ አንድ ፡ አይደሉም ። ስለዚህ ፡ ነው ፡ ተማሪው ፡ ቢጋሩን ፡ ከመንደፍና ፡

ድርሰቱን ፡ ከመጻፍ ፡ በፊት ፡ አርእስቱን ፡ መለልሶ ፡ እንቦ ፡ ይረዳው ፡ የተባለው ።

በፈተና ፡ ጊዜ ፡ የአርእስት ፡ ምርጫ ፡ ሲያጋጥም ፡ በሚያውቁትና ፡ ቀላል ፡ መስሎ ፡ በሚታየው ፡ አርእስት ፡ መጻፍ ፡ ያልሆነውን ፡ ከመቀባጠር ፡ ያድናል ።

፫ ፡ ወጥነት ።

ተማሪው ፡ ከሌሎች ፡ በተለየ ፡ መንገድ ፡ ድርሰቱን ፡ ለማቅረብ ፡ የሚፈጥረው ፡ ሰው ፡ (፩ኛ ፡ ፪ኛ ፡ ፫ኛ ፡) ያቀራረብ ፡ ወጥነት ፡ ወይም ፡ አስተያየት ፡ ይባላል ።

የሚጻፍበት ፡ አርእስት ፡ ከተመረጠ ፡ በኋላ ፡ ያቀራረብ ፡ ወጥነት ፡ ይከተላል ። እሱም ፡ በድርሰት ፡ ክፍል ፡ በሰፊው ፡ ይታተታል ። ተማሪው ፡ ድርሰቱን ከመጀመሩ ፡ በፊት ፡ በምን ፡ ሰው ፡ ተገብቶ ፡ እንደሚጽፈው ፡ መወሰን ፡ አለበት ። ከሌሎቹ ፡ የሚለ ይበትን ፡ ዘዴ ፡ አጥብቆ ፡ ማሰብ ፡ ይገባዋል ። ለም. ያገር ፡ ቤትን ፡ ኑሮ ፡ ባላገር ከተሟ ፡ ነጋዴ ፡ ዘላን ፡ ገበሬ ፡ ወዘተ. ። እንደሚያስበው ። ከዚህም ፡ በላይ ፡ በድርሰት ፡ ክፍል ፡ ስለ ፡ ወጥነት ፡ የሰጠውን ፡ ይመለከታል ።

መ ል መ ጃ ፡ ፳፪ ።

ለእነዚህ ፡ አርእስት ፡ ተገብተህ ፡ የምትጽፍበትን ፡ አስተያየት ፡ ስጥ ።

ሀ) መጀመሪያውን ፡ ከተማ ፡ የገባ ፡ ባላገር ።

ለ) የመከር ፡ ወራት ።

ሐ) አህያ ፡ ባድዋ ፡ ጦርነት ።

መ) ፈረስ ፡ በቀድሞ ፡ ዘመን ።

ሠ) ዑዜ ፡ ምኒልክ ፡ ዛሬ ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ ቢመጡ ።

ረ) እቴጌ ፡ ጣይቱ ፡ የማይጨውን ፡ ጦርነት ፡ ቢሰሙ ።

፬ ፡ ቢጋር ።

የአናቅጹ ፡ ቅደም ፡ ተከተል ፡ እንዳይጠፋን ፡ የምንጽፈው ፡ የዐረፍተ ፡ ነገር ፡ ንድፍ ፡ ቢጋር ፡ ይባላል ።

ተገብቶ ፡ የሚነገርበት ፡ ሰው ፡ ከተወሰነ ፡ በኋላ ፡ መደራጀት ፡ ያለበት ፡ ቢጋር ፡ ነው ። በቂ ፡ ቢጋር ፡ ከተሰናዳ ፡ በኋላ ፡ ደክምከም ፡ ብለው ፡ የሚታዩትን ፡ ነጥቦች ፡ መሠረዝ ። ይኸውም ፡ ከፍ ፡ ባለ ፡ ማስተዋል ፡ መፈጸም ፡ አለበት ። ወዲያውም ፡ የአና ቅጹን ፡ ቅደም ፡ ተከተል ፡ እየጠበቁ ፡ አርእስትን ፡ እንዳይለቁ ፡ ተጠንቅቆ ድርሰትን ፡ መጀመር ፡ ነው ። ሲያንስ ፡ ቢውል ፡ ባንድ ፡ ገጽ ፡ ሁለት ፡ አናቅጽ ፡ ሊኖሩ ፡ ይገባል። ከ፩—፲ ፡ መሥመር ፡ ለሚሆኑ ፡ አጫጭር ፡ ድርሰቶች ፡ ከ፫—፭ ፡ ዐረፋተ ፡ ነገር ፡ ላንድ ፡ አንቀጽ ፡ ይበቃሉ ። ለመጀመሪያው ፡ ዓመት ፡ ሁለት ፡ አናቅጽ ፡ ሊበቁ ፡ ሲችሉ ከዚያ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ሲያንስ ፡ ፫ ፡ ያስፈልጋል ። ለሁለተኛ ፡ ደረጃ ፡ መልቀቂያ ፡ ፈተና ፡ ጥሩ ፡ ሁኖ ፡ የተሰናዳ ፡ አንድ ፡ ገጽ ፡ ድርሰት ፡ በቂ ፡ ነው ።

፩ ፡ ረቂቅ ።

ድርሰት ፡ ለመጻፍ ፡ በተጀመረ ፡ በመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ጊዜ ፡ ለማረምና ፡ ለማሻሻል ፡ እንዲቻል ፡ ማርቀቅ ፡ ያስፈልጋል ። ረቂቁ ፡ ከመገልበጡ ፡ በፊት ፡ ከላይ ፡ እስከታች ፡ በጥንቃቄ ፡ ተነቦ ፡ መታረም ፡ አለበት ። ያለበለዚያ ፡ ግን ፡ ማርቀቁ ፡ ከንቱ ፡ ድካም ፡ ነው ። መታረም ፡ ያለባቸውም ፤ (ሀ) ዘር ፡ (ለ) ሰዋስው ፡ (ሐ) ሁሉም ፡ አርእስቱን ፡ ያልለቀቀና ፡ አስፈላጊ ፡ መሆኑን ፡ ናቸው ።

ልጆቹ ፡ ረቂቁን ፡ ሲገለብጡ ፡ አዲስ ፡ ስሕተት ፡ እንዳይጨምሩ ፡ መጠንቀቅ ፡ አለባቸው ። የሚሳሳቱትም ፡ በፍጥነት ፡ ሲቀዱ ፡ ነው ።

መልመጃ ፡ ፳፫ ።

የሚከተለውን ፡ ምንባብ ፡ ረቂቅ ፡ ነው ፡ ብለህ ፡ አስብና ፡ ከአርእስቱ ፡ ውጭ ፡ የሆነውን ፡ ዐረፍተ ፡ ነገር ፡ የተሳሳተውን ፡ ዘር ፡ የተበላሸውን ፡ ሰዋስው ፡ አቃና ።

ፈረስ ፡ በቀድሞ ፡ ዘመንና ፡ በአሁኑ ፡ ጊዜ ።

ሰውን ፡ በታማኝነት ከቀድሞ ዘመን ፡ ጀምሮ ፡ ሲያገለግሉ ፡ ከኖሩት ፡ ከቤት ፡ እንስሳት ፡ አንዱ ፡ ፈረስ ፡ ነው ። የቤት ፡ እንስሳት ፡ ቅዱስና ፡ ርክስ ፡ ተብለው ፡ በሁለት ፡ ይከፈላሉ ። ፈረስ ፡ ከወዲህኛው ፡ ክፍል ፡ እንደ መሆኑ ፡ መጠን ፡ አያመስኳም ፡ ኮቱው ፡ ግጥም ፡ ነው ። የላይ ፡ ጥርስ ፡ አለው ። መልኩ ፡ በቅሎ ፡ ይመስላል ። ሲፎጥ ፡ ፈጣን ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ ከድሮ ፡ ዘመን ፡ ጀምሮ ፡ በችኩላ ፡ ጊዜ ፡ በግልቢያ ፡ ሰዎችን ፡ ከፈለጉበት ፡ ቦታ ፡ በፍጥነት ፡ ስለሚያደርሳቸው ፡ መልእክት ፡ ሲያደርሱበት ፡ ጦርነት ፡ ሲዋጉበት ፡ ሠረገላ ፡ ሲያስቡት ፡ ኑረዋል ። በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ነው ፡ የጦር ፡ መሪዎች ፡ ሠራዊትና ፡ ስም ፡ የፈረስ ፡ ስም ፡ እየተቀበለ ፡ የጀግንነት ፡ ምልክት ፡ ሁኖ ፡ የኖረው ።

ባለንበት ፡ ዘመንም ፡ በየከተማው ፡ ጋሪ ፡ እየጐተተ ፡ ሴቶችን ፡ ተሸክሞ ፡ ምጣድና ፡ ድስት ፡ ለመግዛት ፡ ገበያ ፡ ለገበያ ፡ ሲዞር ፡ ይውላል ። ጥርጊያ ፡ መንገድ ፡ በሌለበት ፡ ገጠርም ፡ ይጋለባል ፤ ዕቃ ፡ ያጓጉዛል ።

፪ ፡ አብነት ።

ድርሰት ፡ የሚያሳየው ፡ ከአንጐል ፡ አፍልቆ ፡ ከአእምሮ ፡ አመንጭቶ ፡ ሐሳብን ፡ በጽሑፍ ፡ አስፍሮ ፡ ላንባቢ ፡ ማስተላለፍን ፡ እንጂ ፡ የሌላውን ፡ አጥንቶ ፡ መገልበጥንና ፡ መተርጎምን ፡ መድገምን ፡ ስላልሆነ ፡ ጥሩ ፡ ድርሰት ፡ አጥንቶ ፡ መጻፍ ፡ መድገም ፡ እንጂ ፡ መድረስ ፡ አይባልም ። የስመ ፡ ጥሩዎችን ፡ ደራስያን ፡ ጽሑፍ ፡ በማንበብ ፡ ዕውቀታችንን ፡ እንድናሻሽል ፡ ይረዳናል ። እነሱ ፡ የጻፉትን ፡ አስመስሎ ፡ መጻፍ ፡ ግን መድገምና ፡ ሌብነት ፡ ነው ። ባንድ ፡ ቋንቋ ፡ ያነበቡትን ፡ ድርሰት ፡ በሌላው ፡ መጽሐፍ ፡ ተርጓሚ ፡ እንጂ ፡ ደራሲ ፡ አያሰኝም ። ምንም ፡ እንኳ ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ ተርጓሚዎችና ፡ ሰብሳቢዎች ፡

ነጭና ፡ ጥቁር ፡ አድርገን ፡ ከጸፍነ ፡ ደራሲያን ፡ ነን ፡ ቢሉም ፡ ተማሪዎች ፡ እንዲህ ፡ ያለውን ፡ ስሕተት ፡ መከተል ፡ የለባቸውም ። ድርሰት ፡ ልጅ ፡ ነው ። ካመንጨው ፡ በቀር፤ የቀረው ፡ ሁሉ ፡ አሳዳጊው ፡ እንጂ ፡ ወላጁ ፡ አይደለም ።

መምህሩ ፡ ወይም ፡ ፈታኙ ፡ ሊያውቅ ፡ የሚፈልገው ፡ ተማሪው ፡ ከአእምሮው ፡ አመንጭቶ ፡ ባንገሎ ፡ አስቦ ፡ ምን ፡ ሊጽፍ ፡ ይችላልን ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የእነማንን ፡ ጽሕፈት ፡ በቃሉ ፡ አጥንቶ ፡ ይደግማልን ፡ ስላልሆነ ፡ የተሰረቀ ፡ ድርሰት ፡ ሁሉ ፡ ዋጋ ፡ የለውም ።

ለደንበኛ ፡ ፈታኝ ፡ ወጥና ፡ የተሰረቀ ፡ ድርሰት ፡ መለየቱ ፡ በጣም ፡ ቀላል ፡ ነው ።

፯ ፡ ንጽሕና ።

ዋናው ፡ ቅጅ ፡ በተቻለ ፡ መጠን ፡ በጥንቃቄ ፡ ተጽፎ ፡ ድልዝና ፡ ሆረዝ ፡ የሌለበት ፡ ንጽሕና ፡ ጽዱ ፡ መሆን ፡ አለበት ። ምክንያቱም ፡ መጀመሪያ ፡ በመምህሩም ፡ ሆነ በፈታኙ ፡ ላይ ፡ ግም ፡ ጽሕፈት ፡ መጥፎ ፡ ስሜት ፡ ጽዳትና ፡ ጥሩ ፡ ብርዕ ፡ ደግሞ ፡ ባንባቢው ፡ ላይ ፡ አድናቆትን ፡ ስለሚያሳድርና ፡ በፈተና ፡ ጊዜ ፡ ጽሕፈት ፡ ዋጋ ፡ ስለሚያስቀንስና ፡ ስለሚያስጨምር ፡ ነው ። ባንድ ፡ ቃል ፡ በድርሰት ፡ ጽሕፈት ፡ የጸሓፊው ፡ መስተዋት ፡ ነው ። ከዚህም ፡ በላይ ፡ በመጀመሪያው ፡ ምዕራፍ ፡ ስለ ፡ ጽሕፈት ፡ የሰጠ ነውን ፡ ምክር ፡ እንደ ፡ ገና ፡ መመልከት ፡ ይጠቅማል ።

፰ ፡ አስረላጊ ፡ ዐዋጆች ።

የሚከተሉትን ፡ ዐዋጆች ፡ ድርሰት ፡ ጸሓፊ ፡ ሁሉ ፡ ሊያስታውሳቸው ፡ ይገባል ።

ሀ) በምሕጸረ ፡ ቃል ፡ መጻፍ ፡ ክልክል ፡ ነው ። ማንኛቸውም ፡ ቃል ፡ በዝር

ዝር ፡ መጻፍ ፡ አለበት ።

ለ) ግልጽነት ፡

ግልጽ ፡ የከባድ ፡ ተቃራኒ ፡ ቀላል ፡ ማለት ፡ አይደለም ። ደራሲው ፡ መምህራ ፡ ወይም ፡ ሰሚዬ ፡ ይህን ፡ ቃል ፡ ይረዳዋል ፡ አይረዳውም ፡ እያለ ፡ ቃላት ፡ ሲያማርጥ ፡ ይዋል ፡ ማለትም ፡ አይደለም ። በሌላም ፡ አነጋገር ፡ ግልጽ ፡ ማድረግ ፡ ለሁለት ፡ ትርጉም ፡ የሚያሻማ ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ ተውላጠ ፡ ስም ፡ አታግባ ፡ እንጂ ፡ በዕውቀት ፡ ካንተ ፡ የሚያንሰው ፡ መምህር ፡ እንዲገባው ፡ አቅልለት ፡ ማለት ፡ አይደለም ። ይህም ፡ ስለ ፡ ተባለ ፡ ቅጂያዊ ፡ አነጋገር ፡ (ጎብርና ፡ ምርምርን ፡ የመሰለ) በድርሰት ፡ አይግባ ፡ ሳይሆን ፡ አገባቡ ፡ ልክ ፡ ዐረፍተ ፡ ነገሩ ፡ ቀጥተኛ ፡ ይሁን ፡ ማለት ፡ ነው ።

፱ ፡ አንቀጽ ፡

ፈጣሪ ፡ ዓለማት ፡ ሰው ፡ ወዳጅ ፡ ቼሩ ፡ እግዚአብሔር ፡ በአርአያው ፡ የፈጠረውን ፡ ሰው ፡ አዳምን ፡ ከፍጥረቱ ፡ ሁሉ ፡ የበላይ ፡ አድርጎ ፡ ብላ ፡ ንዳ ፡ ግዛ ፡ ብሎ ፡ ሾመው ።

በኋላም ፡ የዚህ ፡ ሁሉ ፡ ገዥ ፡ ብቻውን ፡ መሆኑን ፡ ዐይቶ ፣ ሔዋንን ፡ ከግራ ፡ ጎድኑ ፡ አጥንት ፡ ፈጥሮ ፡ ሰጠው። እሱም ፡ ትእዛዙን ፡ አክብሮ ፡ ሕጉን ፡ ተከትሎ ፡ ብዙ ፡ ዘመን ፡ ኖረ ። በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ አዳምና ፡ ሔዋን ፡ እንስሳትና ፡ አፅዋፍ፤ እየመጡ ፡ ፈቃዳቸውን ፡ ይፈጽሙ ፡ ትእዛዛቸውን ፡ ይሰሙ ፡ ነበር ። እነሱም ፡ ያለምንም ፡ ፍርሀት ፡ በገነት ፡ መካከል ፡ እየተንሸረሸሩ ፡ ከጥሩው ፡ ውኃ ፡ ጠጥተው ፡ ከተንጀረገገው ፡ የገነት ፡ ፍሬ ፡ እስቲቢቃቸው ፡ እየበሉ ፡ ብዙ ፡ የደሰታ ፡ ጊዜ ፡ አሳለፉ ።

በኋላ ፡ ግን ፡ ትእዛዙን ፡ ስለ ፡ አፈረሱ ፡ በፍርሀትና ፡ በሥጋት፤ ምድረ ፡ ፋይድ ፡ ወርደው ፡ መኖር ፡ ግዴታ ፡ ሆነባቸው ።

ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተጻፈው ፡ አንቀጽ ፡ ያሉትን ፡ ዐረፋት ፡ ነገር ፡ የጨፈናቸው ፡ ያገባብ ፡ ደካማነት ፡ እንጂ ፡ የቃላት ፡ ክብደት ፡ አለመሆኑን ፡ መላልሶ ፡ አንቦ ፡ ይረዷል ።

የሚያሻሙት ፡ ዐረፋት ፡ ነገርም ፡ የሚከተሉት ፡ ናቸው ፤

፩ ፡ የዚህ ፡ ሁሉ ፡ ገዥ ፡ ብቻውን ፡ መሆኑን ፡ ዐይቶ ፡ ሔዋንን ፡ ከግራ ፡ ጎድኑ ፡ ፈጥሮ ፡ ሰጠው ። የዚህ ፡ ሁሉ ፡ ገዥ ፡ ማነው ፡ አዳም ፡ ወይስ ፡ እግዚአብሔር፤ ከግራ ፡ ጎድኑ ፡ ከማን ፡ ከአዳም ፡ ወይስ ፡ ከእግዚአብሔር ፤

፪ ፡ እሱም ፡ ትእዛዙን ፡ አክብሮ - - - - ማን ፡ አዳም ፡ ወይስ ፡ አምላክ ፤

፫ ፡ ፈቃዳቸውን ፡ ይፈጽሙ ፡ ትእዛዛቸውን ፡ ይሰሙ ፡ ነበር ። ማን ፡ የማንን ፡ ፈቃድና ፡ ትእዛዝ ፤ አዳምና ፡ ሔዋን ፡ የእንስሳትን ፡ ወይስ ፡ እንስሳት ፡ የፊተኞችን ፤

፬ ፡ ከጥሩው ፡ ውኃ ፡ ጠጥተው ፡ ከተንጀረገገው ፡ የገነት ፡ ፍሬ ፡ በልተው ... እነማን ፡ አዳምና ፡ ሔዋን ፡ ወይስ ፡ እንስሳት ፤

፭ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ትእዛዙን ፡ ስላፈረሱ ፡ - - - - እነማን ፤ እነአዳም ፡ ወይስ ፡ እንስሳት ፤ የዚህ ፡ ሁሉ ፡ ጥያቄ ፡ መልስ ፡ ከጌንጭ ፡ አልፋ ፡ ክርክር ፡ በቀር ፡ በተጻፈው ፡ አንቀጽ ፡ ውስጥ ፡ የለም ። ስለዚህ ፡ በሚከተለው ፡ አንቀጽ ፡ አብራርተን ፡ እንጽፋለን ።

ፈጣሬ ፡ ዓለማት ፡ ሰው ፡ ወዳጅ ፡ ቼሩ ፡ እግዚአብሔር ፡ በአርአያው ፡ የፈጠረውን ፡ አዳምን ፡ በገነት ፡ አስቀምጦ ፡ ከፍጥረቱ ፡ ሁሉ ፡ በላይ ፡ አድርጎ ፡ ብላ ፡ ጠጣ ፡ ግዛ ፡ ንዳ ፡ ብሎ ፡ ሾመው ።

በኋላ ፡ ግን ፡ የዚህ ፡ ሁሉ ፡ ገዥ ፡ አዳም ፡ ብቻውን ፡ በመሆኑ ፡ አዝኖለት ፡ ባልንጀራ ፡ ትሆነው ፡ ዘንድ ፡ ሔዋንን ፡ ከግራ ፡ ጎኑ ፡ አጥንት ፡ ፈጥሮ ፡ ሰጠው ። አዳምም ፡ የፍጥረት ፡ ሁሉ ፡ ገዥ ፡ ያደረገውን ፡ አምላኩን ፡ እያመሰገነ ፤ ትእዛዙን ፡ አክብሮ ፡

ሕጉን ፡ ተከትሎ ፡ ፈቃዱን ፡ እየፈጸመ ፡ ብዙ ፡ ዘመን ፡ በደስታ ፡ ኖረ ። እንስሳትና ፡ አዕዋፍም በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ አዳም ፡ እየመጡ ፡ ትእዛዙን ፡ ይሰሙ ፡ ፈቃዱን ፡ ይፈጽሙ ፡ ነበር ። ሁለቱ ፡ የመጀመሪያዎቹ ፡ ጥንዶች ፡ አዳምና ፡ ሔዋን ፡ በገነት ፡ መካከል ፡ ከእንስሳት ፡ አራዊት ፡ አዕዋፍ ፡ ጋራ ፡ ያለምንም ፡ ፍርሀት ፡ እየተንሸረሸሩ ፡ ፈጣሪያቸውን ፡ በማመስገን ፡ ከጥሩው ፡ ገነታዊው ፡ ጠጥተው ፡ ከተንጀረገገው ፡ ፍሬ፡እንደ፡ ልባቸው ፡ በልተው ፡ ለብዙ ፡ ዓመታት ፡ በፍሥሐ ፡ ተውጠው ፡ በደስታ ፡ ረክተው ፡ ቈዩ ። በኋላ ፡ ግን ፡ የደጉን ፡ አምላካቸውን ፡ ትእዛዝ ፡ ስለፈረሱ ፡ በሥጋትና ፡ በስቀቀን ፡ ለመኖር ፡ ምድረ ፡ ፋይድ ፡ መውረድ ፡ ግዴታ ፡ ሆነባቸው ።

ሐ) መደምደሚያ ፡ እንጂ ፡ መፈጸሚያ ፡ አያስፈልግም ። አርእስቱን ፡ በመጨረሻ ፡ አትድግም ።

መ) ማቀልጠፍ ፡ ካስፈላጊው ፡ ሌላ ፡ ቃላት ፡ መጨመር ፡ መቀባጠር ፡ ነው። ምሳሌ ፡ ከወንድሜ ፡ ጋራ ፡ ሁኔ ፡ ትላንት ፡ ለሽርሽር ፡ ከዚያ ፡ ማዶ ፡ ተራራ ፡ ደርሼ ፡ መጣሁ ። ትርፍ ፡ ቃላት ፡ ሁኔ ፡ ለሽርሽር ።

ሠ) ማጋነን ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ውሸት ፡ ስለሚያናግር ፡ እውነተኛውን ፡ ተናገር ።

ረ) ከአንክሮ ፡ ይልቅ ፡ በመተረክ ፡ መሥራትን ፡ ምረጥ ።

ሰ) አስበህ ፡ እንጂ ፡ አገኝ ፡ ባጣውን ፡ አትቀባጥር ።

ቀ) የተባለውን ፡ ዐረፍተ ፡ ነገርና ፡ ቃል ፡ መደግም ፡ ትልቅ ፡ ጉድለት ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ከዚህ ፡ ለመዳን ፡ ብዙ ፡ ቃላትን ፡ ማጥናት ፡ ያሻል ።

በ) በአማርኛ ፡ ስትጽፍ ፡ ባማርኛ ፡ አስብ ፤ የእንግሊዝም ፡ ሆነ ፡ የፈረንሳይ ፡ ሐረግ ፡ ትርጉም ፡ አታግባ ።

ምሳሌ ፡ ጥማተኛ ፡ ነኝ ፤ ስሜቶቼ ፡ ታወኩ ። ጋሪ ፡ ወስጄ ፡ አውቶቡስ ፡ ያዝሁኝ ፡ የመሳሰለው ፡ ሁሉ ፡ አማርኛ ፡ አለመሆኑን ፡ አስታውሥ ።

ተ) ትርጉሙን ፡ በደንብ ፡ ካለወቅህ ፡ ማንኛቸውንም ፡ ምሳሌና ፡ ዘዬ ፡ አትደንግር ።

መልመጃ ፡ ጽ፬ ።

መምህሩ ፡ ካስካክ ፡ ጉድለት ፡ የተነሣ ፡ የተጨፈኑ ፡ አናቅጽ ፡ እየመረጠ ፡ ተማሪዎቹ ፡ እንዲያርሙ ፡ ያድርግ ።

ምዕራፍ ፡ ፲ ፡

አንቀጽ ፡

ክፍል ፡ ፩ ፡

መግለጫ ፡

ውሳኔ ፡ ስለ ፡ አርእስቱ ፡ አንድ ፡ መልክ ፡ ብቻ ፡ የሚገልጡ ፡ የዐረፋት ፡ ነገር ፡ ስብስብ ፡ አንቀጽ ፡ ይባላል ። አንቀጽ ፡ ሁሉ ፡ በአዲስ ፡ መሥመር ፡ ሦስት ፡ ሆኖ ፡ የሚያጽፍ ፡ ቦታ ፡ ከወደ ፡ ግራ ፡ ትቶ ፡ ወደ ፡ ቀኝ ፡ ገባ ፡ ብሎ ፡ መጀመር ፡ አለበት ። ማንኛቸውም ፡ አንቀጽ ፡ ለያዘው ፡ አንድ ፡ ሐሳብ ፡ ብቻ ፡ እንጂ ፡ ሌላ ፡ ሊጨምር ፡ አይችልም ። ባንድ ፡ አንቀጽ ፡ ውስጥ ፡ የሚነገሩ ፡ ዐረፋት ፡ ነገር ፡ የሚገልጡት ፡ በውስጡ ፡ የተነገረውን ፡ ጎይታ ፡ ቃል ፡ ብቻ ፡ ነው ። የቃላት ፡ ስብስብ ፡ ዐረፍተ ፡ ነገር ፡ እንዳልሆነ ፡ ግንኙነት ፡ የሌላቸው ፡ የዐረፋት ፡ ነገር ፡ ስብስብም ፡ አንቀጽ ፡ አይደለም ።

ምሳሌ ፡ ሀገር ፡ ታልማዝና ፡ ከዕንቁ ፡ ትመረጣለች ። ሀገር ፡ የሌለው ፡ ግዙፍነው ። ያለ ፡ ሀገር ፡ ምንም ፡ ልናደርግ ፡ አንችልም ። ብዙ ፡ ሰዎች ፡ ሀገርን ፡ እንደ ፡ ዋዛ ፡ ያዩዋታል ።

ምንም ፡ ዐረፋት ፡ ነገሩ ፡ ሁሉ ፡ ስለ ፡ ሀገርም ፡ ቢሆኑ ፡ የሚያሳዩት ፡ ስለልዩ ፡ ልዩ ፡ መልኩ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ አንቀጽ ፡ አይሆኑም ። ሁሉንም ፡ ከሚከተለው ፡ ጋራ ፡ አመዛዝኖ ፡ ማየት ፡ ይጠቅማል ።

ሰው ፡ ሁሉ ፡ ቤት ፡ ሠርቶ ፡ ሲደክመው ፡ ዐርፎ ፡ ሲቻለው ፡ ተግባሩን ፡ አከናውኖ ፡ የሚኖርበት ፡ የተለየ ፡ ቦታ ፡ ያስፈልገዋል ። ከዚህም ፡ በላይ ፡ አንጐሉን ፡ ለማዳበር ፡ በትምህርት ፡ መግፋት ፡ በዕውቀት ፡ መስፋፋት ፡ ንብረት ፡ ማበጀት ፡ የተፈጥሮ ፡ ጠባዩ ፡ ነው ። ይህን ፡ ሁሉ ፡ ሊያደርገው ፡ የሚችል ፡ በሀገር ፡ ላይ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ አእምሮ ፡ ያለው ፡ ሰብአዊ ፡ ፍጡር ፡ ሁሉ ፡ ሀገሩን ፡ እንደ ፡ ነፍሱ ፡ ቈጥሮ ፡ ሕይወቱን ፡ ይሠዋላታል ፤ ደሙን ፡ ያፈስላታል ። ባላገር ፡ ቢናገር ፡ ይሰማል ፤ ቢለብስ ፡ ይደምቃል ፤ ሕይወቱን ፡ ሙሉ ፡ ሲፈነጥዝ ፡ ኑሮ ፡ ዕድሜው ፡ ደርሶ ፡ ሲሞትም ፡ በክብር ፡ ይቀበራል ። ለዚህ ፡ ነው ፡ ትውልድ ፡ ሁሉ ፡ ሀገሬ ! ሀገሬ ! ሲል ፡ ኑሮ ፡ የሚያልፈው ።

ይህ ፡ አንቀጽ ፡ ሀገር ፡ የምትፈለግበትን ፡ ምክንያት ፡ አብራርቶ ፡ ይናገራል ። ወጉም ፡ እውነት ፡ ነው ። በመጀመሪያው ፡ ያሉት ፡ ዐረፋት ፡ ነገርም ፡ ልክ ፡ እንደዚሁ ፡ ቅደም ፡ ተከተላቸውን ፡ ይዘው ፡ ለማደግ ፡ ይችላሉ ። ጀማሪ ፡ ተማሪ ፡ ማንኛውም አንቀጽ ፡ አንድ ፡ ሐሳብ ፡ ብቻ ፡ እንዲገልጽና ፡ የተጀመረውም ፡ ነጥብ ፡ በደንብ ፡ እንዲሰፋፋ ፡ ለማድረግ ፡ ማሰብ ፡ አለበት ።

መ ል መ ጃ ።

በሚከተሉት ፡ አርእስት ፡ አንዳንድ ፡ አንቀጽ ፡ ጸፍ ።

ሀ) የአንሰት ፡ ጥቅም ።

ለ) ገንዘብ ።

ሐ) ትምህርት ።

መ) የደን ፡ ውበት ።

ሠ) በክረምት ፡ ውኃ ፡ ዋና ።

ረ) ታማኝ ፡ ውሻ ።

ሰ) ውል ፡ የለሽ ፡ ጓደኛ ።

ክፍል ፡ ፪ ።የአንቀጽ ፡ አዕማድ ።

ለባጥና ፡ ለግሥ ፡ መቆሚያ ፡ ምስሶ ፡ እንዳላቸው ፡ ለአንቀጽም፤ መደራጃ ፫ አዕማድ ፡ አሉት ። እነሱም ፡ አንድነት ፡ ቅደም፤ከተለ፤ ለውጥ ፡ ናቸው ። ሁሉንም፤ ከዚህ ፡ በታች ፡ ዘርዘረን ፡ እናሳያለን ።

፩ ፡ አንድነት ።

ባንድ ፡ አንቀጽ ፡ ውስጥ ፡ ያሉት ፡ ዐረፋት ፡ ነገር ፡ እንዳይለያዩ ፡ ለደራሲው ፡ የሚታየው ፡ የሐሳብ ፡ ስንሰለት ፡ አንድነት ፡ ይባላል ። ይህም ፡ አንቀጽ ፡ ስላንድ ፡ የአርእስት ፡ መልክ ፡ እንጂ ፡ ሌላ ፡ ማውራት ፡ የለበትም ፡ ካለነው፤ጋራ ፡ ይስማማል ። ለምሳሌም ፡ የሚከተለውን ፡ አንቀጽ ፡ እንሰጣለን ።

የደራሲ ፡ መግለጫ ።

ደራሲ ፡ የሚባለው ፡ ካንጐሉ ፡ አመንጭቶ፤ ከአእምሮው ፡ አፍልቆ ፡ የሚጽፍ ፡ ነው ። እንጂ ፡ የሰው ፡ ጽሑፍ ፡ የሚገለብጥ ፡ ካንዱ ፡ ቋንቋ ፡ ወደሌላው ፡ የሚተረጎም ፡ ሰብስቦ ፡ የሚያሳትም ፡ አይደለም ። የሌላውን ፡ ድርሰትና ፡ ሐሳብ ፡ ገልብጦ ፡ በስሙ ፡ የሚጽፍና ፡ የሚናገር ፡ ሌባ ፡ ሲሆን ፡ ከቋንቋ ፡ ወደ ፡ ቋንቋ ፡ የሚመልስ ፡ ደግሞ ፡ ተርጓሚ ፡ ያልታተመን ፡ ንግግርና ፡ ጽሑፍ፤ ሰብስቦ ፡ ላንባቢ ፡ የሚያቀርብ ፡ ለትውልድ ፡ የሚያስተላልፍ ፡ ሰብሳቢ ፡ ደራሲው ፡ ጊዜ ፡ አጥሮት ፡ ዐቅም፤ አጥቶ ፡ ሊያሳትመው ፡ ያልቻለን ፡ ድርሰት ፡ የሚያሳትም ፡ አሳታሚ፤ ይባላል። በሌላም ፡ አነጋገር ፡ ወላጅ ፡ ከአብራኩ ፡ የቀነሰ ፡ ሲሆን ፡ ደራሲ ፡ ደግሞ ፡ ከአእምሮው ፡ ያፈለቀ፤ ነው ። በሰው ፡ ልጅና ፡ ድርሰት ፡ ምንም ፡ ቢከመርበትና ፡ ቢደክምበት ፡ አሳዳጊና ፡ ሰብሳቢ ፡ እንጂ ፡

ከቶ ፡ ሌላ ፡ ስም ፡ ሊገኝበት ፡ አይቻልም ። ለማታለልና ፡ ለማጭበርበር፡ደራሲና፣ አባት፡
በባለብትም ፡ የቀኑለት ፡ ልጅ ፡ ወደ ፡ አባቱ ፡ ዘሩን ፡ ቈጥሮ ፡ እንደሚሄድ ፡ ድርሰትም፣
የሂስ ፡ ድርጅት ፡ ሲቋቋም ፡ ለደራሲው ፡ ይሆናል ። በኢትዮጵያ ፡ አሁን ፡ ዘመን ፡ ስማ
ቸው ፡ የታወቀ ፡ ብዙ ፡ ታላላቅ ፡ ደራስያን ፡ አሉ ።

ከዚህ ፡ በላይ ፡ ካለው ፡ አንቀጽ ፡ ያሉት ፡ ዐረፋተ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ከመጨረሻው፣
በቀር ፡ የሚገልጡት ፡ ደራሲ ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ነው ። የመጨረሻው ፡ በኢትዮጵያ፣
ባሁኑ ፡ ዘመን ፡ ስማቸው ፡ የታወቀ ፡ ብዙ ፡ ታላላቅ፡ደራስያን፡አሉ ፡ የሚለው ፡ መኖሩ
ቸውን ፡ እንጂ ፡ የደራስያንን ፡ ዐይነት ፡ ስለማይገልጥ ፡ ከሌሎች ፡ ጋራ ፡ አንድነት ፡ የለ
ውም ። ይህ ፡ ዐረፋተ ፡ ነገር ፡ ተጽፎ ፡ አንቀጹን ፡ ከሚያበላሽው ፡ ሳይጸፍ ፡ በቀር ፡
በጣም ፡ ጥሩ ፡ ነበር ። ስለዚህ ፡ ልዩ ፡ ሐሳብ ፡ ያለው ፡ ዐረፋተ ፡ ነገር፡ ሲመጣ ፡ በአዲስ፣
መሥመር ፡ አንድ ፡ አንቀጽ ፡ ከፍቶ ፡ ከነአጀሮቹ ፡ መጻፍ ፡ ያስፈልጋል ።

መል መጃ ፡ ፱ ፡

ከሚከተሉት ፡ አናቅጽ ፡ አንድነት ፡ የሌላቸውን ፡ ዐረፋተ ፡ ነገር ፡ ለይ ።
ሀ) ቁላ ፡ ቀመስ ፡ ሀገሮች፡አብዛኛውን ፡ ጊዜ ፡ ለፍየሎች ፡ የተስማሙ ፡ ናቸው።
አመልሳ ፡ የምትባለዋም ፡ ቀበሌ ፡ ለፍየል ፡ ርቢ፡የተስማማች ፡ ስለ ፡ ሆነች ፡
ብዙ ፡ ሰዎች ፡ በእርሻቸው ፡ ላይ ፡ እንደ ፡ ተጨማሪ ፡ ሥራ፡እያደረጉ ፡ ፍየል ፡
ያረቡ ፡ ነበር ። ተ. ፋ.

በአዲስ ፡ አበባ ፡ የቅዳሜ ፡ ገበያተኞች ፡

ለ) ገበያ ፡ የሚፈልጉትን ፡ ነገር ፡ መግዣና ፡ ከሚያስፈልግ፡በላይ ፡ የሆነውን ፡
ነገር ፡ መጅጫ ፡ ነው ። እንደዚህም፡ማለት ፡ የነጋዴዎችንና ፡ የገብደዎችን ፡
ፍላጎት ፡ መፈጸሚያ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ያስረዳል ፡ ማለት ፡ ነው ። ከዚህም ፡ የተ
ነሣ ፡ የቅዳሜ ፡ ገበያተኞች ፡ የሳምንት ፡ ወይም ፡ የወር ፡ ትካሮችን ፡ ለመፈ
ጸም ፡ ወይም ፡ ለመሙላት ፡ ለመጅጥና፡ለመግዛት ፡ ከአዲስ ፡ አበባና ፡ ከእየ
ባላገሩ ፡ በብዛት ፡ የሚሰበሰቡ ፡ ሻጭና ፡ ገዢዎች ፡ ናቸው ። ተ. ፋ.

በለ ፡ ያሉት ፡ ዐረፋተ ፡ ነገር ፡ አርእስቱን፡ተከትለዋል ፡ ወይ ፡ አንተ ፡ ብትሆን፣
እንዴት ፡ ትላለህ ፡

፪ ፡ ቅደም ፡ ተከተል ፡

በአንቀጽ ፡ ውስጥ ፡ ዐረፋተ ፡ ነገር ፡ የሚደረደሩበት ፡ ተራ ፡ ቅደም ፡ ተከተል ፡
ይባላል ። ይህም ፡ አእምሮታዊ ፡ መሆን ፡ አለበት ። ለዚህ ፡ መረጃ ፡ የሚከተሉትን ፡
አናቅጽ ፡ ይመለከታል ።

አፈ ፡ ወርቅ ፡ ገ. አያሱስ ፡ ጦቢያው ፡ ገጽ ፡ ፵፯ ፡

ሀ/ ንጉሡ ፡ ግን ፡ ለሰው ፡ የማይናገረው ፡ ነገር ፡ ሁኖበት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ለራሱ ፡ በጦቢያ ፡ ፍቅር፡ልቡ ፡ ተነድፎ ፡ ሲናገርም፡ዝንጉ ፡ ሆነ።ለመናገር ፡ ያሰበውንም ፡ ጉዳይ ፡ ይረሳው ፡ ጀመረ ። የጀመረውም ፡ ነገር ፡ እየተሳተው፡ዐሥር ፡ ዐሥር ፡ ጊዜ ፡ መደጋገም ፡ ብቻ ፡ ሆነ ። ማታ ፡ ግብር ፡ ከተመለሰ ፡ ወዲያ ፡ ሰውን፡ያስናብትና ፡ ጭር ፡ ሲል ፡ ብቻ ውን ፡ ከድንኳኑ ፡ ውጭ ፡ አውታሩን ፡ ተደግፎ፡ቁሞ ፡ የጦቢያውን ፡ ድንኳን፡ሲለመከት ፡ እስከ ፡ መንፈቀ ፡ ሌሊት ፡ ያመሸና ፡ እንቅልፍ ፡ ሲያሸንፈው ፡ ይገባል ፤ በማግሥቱም ፡ እንደዚሁ ፡ ያደርጋል።ምንም ፡ እንኳ ፡ ጦቢያ ፡ እንዳትታየው ፡ ቢያውቅ ፡ ያላችበትን ፡ ስፍራ ፡ ማየቱ ፡ ተስፋው ፡ ነበር ። ምን ፡ ያድርግ ፡ የመጀመሪያ ፡ ፍቅሩ ፡ ነው ። ከጦቢያ ፡ በቀር ፡ ሴት ፡ ወዶም፡አስቦም ፡ አያውቅ፡ነበር ። እሷን፡ሳያይ ፡ በፊት ፡ ፍቅር ፡ የሚሉት ፡ ምንድና፡ነው ፡ እያለ ፡ ያላግጥ፡ነበር።ደግሞም ፡ እስከዚያ ፡ ድረስ ፡ ገና ፡ ያልባለቀ ፡ ልጅ ፡ ነበር ። እሷን ፡ ከወደደና ፡ ለምሽትነት ፡ ከተመኘ ፡ ወዲህ ፡ ግን ፡ የጦቢያው ፡ ነገር ፡ እንዲያው ፡ ሕልም ፡ ሆነበት ። በጨለማ ፡ ቀስ ፡ ብሎ ፡ እየሄደ ፡ እንዴት ፡ ዋልሽ ! እንዴት ፡ አደርሽ ! ቢላት ፡ ደስ ፡ ይለው ፡ ነበር ። የብርቱነቷን ፡ ያፋራምነቷንና ፡ የሃይማኖቷን ፡ ነገር ፡ ያውቃልና ፡ እየፈራ ፡ ይቀር ፡ ነበር ። ማለዳ ፡ ወንድሟ ፡ ዋሕድ ፡ ሲመጣ ፡ ማሥቶ፡ ጦቢያው ፡ እንዴት ፡ ናት ፡ ብሎ ፡ ይጠይቃል ፤ የነበረው ፡ ተስፋ ፡ ይኸው ፡ ብቻ ፡ ነበር ።

ከልዑል ፡ ራስ ፡ እምሩ ፡ ፊታውራሪ ፡ በላይ ፡ ፴፮ ፡ ገጽ ፡

ለ) የወጣበትም ፡ ቦታ ፡ በወዲያ ፡ ማዶው ፡ ወገን ፡ ግንደበረት ፡ በሚባለው ፡ አገር ፡ ላይ ፡ ነበር ። እዚያም ፡ እንደ ፡ ወጣ ፡ ራቁቱን ፡ ስለ፡ሆነ ፡ ቅጠል ፡ መሳይ ፡ ቈራርጦ ፡ በሣር ፡ አያይዞ ፡ አሳስሮ ፡ የመጀመሪያው ፡ ሰው ፡ አዳም ፡ ከገነት ፡ ሲወጣ ፡ የለበሰውን ፡ ዐይነት ፡ ቅጠል ፡ ለብሶ ፡ አንድ ፡ ለምርኩዝ ፡ የሚሆን፡በትርና፡የሚሄድበትንም ፡ ጥሻ ፡ የሚገልጥበት ፡ ከዛፉ ፡ ገንጥሎ ፡ ይዞ ፡ በዚያ ፡ እየገላለጠ ፡ ሰው ፡ ወደሚገኝበት ፡ መንደር ፡ ለመድረስ ፡ አስቦ ፡ መሄድ ፡ ጀመረ ። ውኃው ፡ ሲያንገላታው ፡ እየዋኘም ፡ ሲታገል ፡ የዋለበት ፡ አካላቱ ፡ ቈሳስሎ፡እግሩንም ፡ ዛፉ ፡ አማትቶት ፡ ኖሮ ፡ የሚሄደው ፡ እያነከሰ ፡ ነበር ። በዚሁም ፡ ላይ ፡ ጥርጊያ ፡ መንገድ ፡ ስላላገኘ ፡ አንዳንድ ፡ መጥፎ ፡ ቦታ ፡ እያጋጠመው ፡ በእምብርኩ፡እየጻጻሽ፡በጁ፡እየፈጠጠ ፡ ብዙ፡መንገድ ፡ ሄደ።ዋናውም፡ ሐሳብ ፡ አንዲት ፡ ስላች፡መንገድ፡እንኳ ፡ ቢሆን ፡ አግኝቶ፡በዚያች ፡ እየሄደ ፡ ሰው፡ወዳለበት፡ለመድረስ ፡ ስለ ፡ ነበረ፡ያችኑ ፡ ስላች ፡ መንገድ፡እስኪያገኝ፡በዙ ፡ ድካምና፡ልፋት፡ አገኘው ።

መልመኛ ፡ ፳፭ ፡

ከሚከተሉት ፡ አናቅጽ ፡ ቅደም ፡ ተከተላቸው ፡ የተበላሸባቸውን ፡ እየመረጥህ ፡ እየተራቸው ፡ አግባ ።

ተርቦ ፡ ለመጣ ፡ ሰው ፡ ባዶ ፡ መሶብ ፡ ቢያቀርቡለት ፡ በውስጡ ፡ እንጀራና ፡
 ወጥ ፡ ካላገኘበት ፡ ሊጠግብ ፡ አይችልም ። እናንተም ፡ በየትምህርት ፡ ቤቱ ፡ ያላ
 ችሁ ፡ ሕፃናት ፡ እንደዚሁ ፡ መጸሕፍት ፡ ከሌሉ ፡ የትምህርት ፡ ቤት ፡ ብቻ ፡ ቢከ
 ፈትላችሁ ፡ የትምህርቱን ፡ እንጀራ ፡ ልትመገቡ ፡ አትችሉም ። ይህንንም ፡ ስላልሁ ፡ በት
 ምህርት ፡ ቤት ፡ ውስጥ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ቋንቋ ፡ የተጻፉ ፡ በየዐይነቱ ፡ ትምህርት ፡ የምታ
 ገኙባቸው ፡ መጸሕፍት ፡ ተሰናድተው ፡ እንደሚቀርቡላችሁ ፡ አውቃለሁ ። ግን ፡ ሕፃን ፡
 የባዕድ ፡ ቋንቋ ፡ ተምሮ ፡ በውስጡ ፡ ያለውን ፡ ምስጢር ፡ ለመረዳት ፡ እስኪችል ፡ ድረስ ፡
 ያለበት ፡ ድካም ፡ እኔም ፡ እንደ ፡ እናንተ ፡ ሕፃን ፡ በነበርሁ ፡ ጊዜ፡ደርሶብኝ ፡ ስለነበረ፡
 ይህ ፡ ድካም ፡ እንዲቃለልላችሁ ፡ ባለ ፡ ዐቅሜ ፡ ስረዳችሁ ፡ በጣም ፡ ደስ ፡ ይለኛል ።

ከበደ ፡ ሚካኤል ፡ የዕወቀት ፡ ብልጭታ ፡ ከመቅድሙ ።

፫ ፡ ለውጥ ።

በአሰካክና ፡ በርዝመት ፡ የሚደረገው ፡ የፀረፍተ ፡ ነገር ፡ ልዩነት ፡ ለውጥ ፡ ይባ
 ላል ። በተቻለ ፡ መጠን ፡ የፀረፍተ ፡ ነገሩ ፡ ዐይነትና ፡ ርዝመት ፡ ቢለያይ ፡ አንቀጽ፡ውበት ፡
 ያገኛል ። ለዚህም ፡ የሚከተለውን ፡ አንቀጽ ፡ ለምሳሌነት ፡ እናቀርባለን ።

ከደራሲው ፡ ገብረ ፡ መስቀል ፡ ገጽ ፡ ፳፪ ።

እንዲጋጣሚ ፡ ተቈጥሮ ፡ ነው ፡ እንጂ፡የሁበትህ ፡ ይመርን ፡ ግብርናማ ፡ ከሁሉም ፡
 አስቀድሞ ፡ በሐምሌና ፡ በነሐሴ ፡ ደርሶ ፡ የተናገረ ፡ የድንችና ፡ የጉመን ፡ ተጋን ፡ ነው ።
 ድንቹና ፡ ጉመኑ ፡ ወጥቶ ፡ ወጥቶ ፡ የጠፍ ፡ አገር ፡ ደገላ ፡ መሰለ ። ከድንቹ ፡ አንዱን ፡ ቢቈ
 ፍሩ ፡ ሁለት ፡ ቶፋ ፡ ያውም ፡ የዕብድ ፡ ራስ ፡ የሚያካክል ፡ ሆነ ፡ በተጋናቸው ፡ ሲደሰቱ ፡
 ስመራታው ፡ ለገተ ፡ በዚህ ፡ ተገርመው ፡ የገበሬ ፡ ረታብ ፡ እንቅልፍ ፡ ነው ፡ ሲሉ ፡
 መክር ፡ ሰብሉን፡አዝሉ፡ሀብት ፡ ይገፍላችሁ ፡ መጣሁ ፡ በራቸሁን፡ክፈቱ ፡ ጎተራችሁን ፡
 አሰናዱ ፡ በማለት ፡ ነጋሪቱን ፡ እያስገብመ ፡ ደረሰ ። ያልታሰበ ፡ ሲሳይ ፡ ገባና፡የሰብሉ ፡
 ሁሉ፡መክተቻ፡ጠፍቶ ፡ በመክር ፡ አዝመራውን ፡ አጭዶ ፡ በመውቃት ፡ ፈንታ ፡ ሀብትህ ፡
 ይመር ፡ ጎተራ ፡ ሰጠኝ ፡ መርቆ ፡ ጎታ ፡ ለመሥራት ፡ ይጣደፉ ፡ ጀመር ። ይህን ፡ ሁሉ ፡
 የሚጣደፉ ፡ ባሮች ፡ እንጂ ፡ ጌታውና ፡ እመይቱማ ! ጠጅ ፡ ቢፈስም ፡ አያቀኑ ።

መልመጃ ፡ ፳፮ ።

የሚከተለውን ፡ አንቀጽ ፡ ለውጥ ፡ እንዲኖረው ፡ አድርገህ ፡ ጻፍ ።

ገብረ ፡ መስቀል ፡ ገጽ ፡ ፲፭ ።

ቀኑን ፡ በጉዞ ፡ ሌሊቱን ፡ ባለዋ ፡ እየለፋ ፡ ሰውነቱ ፡ በጣም ፡ ስለሚደክም ፡
 ከዕለታት ፡ አንድ ፡ ቀን ፡ እንቅልፍ ፡ ሽቶ፡ለነጋጋ ፡ ሲል ፡ ወፉ ፡ ሲንጫጫ ፡ አው

ሬው ፡ ወደ ፡ እየጎረኖው ፡ ሲከት ፡ ፈረሱ ፡ በቅሎው ፡ አጋሰሱ ፡ ሁሉ ፡ በልቶ ፡ ጠግቦ ፡ ሲተኛ ፡ ሀብትህ ፡ ይመር ፡ ተእንግዲህስ ፡ ምንም ፡ አይመጣ፡ብሎ ፡ አንዛብ ፡ ከፈሰሰበት ፡ ቃላ ፡ ላይ ፡ ጤዛ ፡ አንጥፎ ፡ ውርጭ ፡ ተገናጽፎ ፡ ብርድ ፡ ለብሶ ፡ ደንጊያ ፡ ተንርሶ ፡ እንቅልፉን ፡ ሲያ ነጉድ ፡ ይኸውም ፡ በዝቶበት ፡ ጌታው ፡ ዓለ ፡ መደብር ፡ ለመገባቸት ፡ ማልዶ ፡ ተነሥቶ ፡ ኑሮ ፡ በመተኛቱ ፡ ተገርሞ ፡ ልታዘርፈኝ ፡ ነው ፡ ወይ ፡ ተጋድመህ ፡ የምታገኝርፍ ፡ እያለ ፡ ጠፍታ ፡ እንዳደረገች ፡ አህያ ፡ ይዘረጥጠው ፡ ጀመር ። ተቀምጬ ፡ አድሬ ፡ አሁን ፡ ሲነጋ ፡ ነው ፡ እኮየተኛሁ እያለ ፡ ቢጮኸም ፡ እንዴት ፡ አንተም ፡ እንደ ፡ ሰው ፡ እንቅልፍ ፡ ይመርህ ፡ ብሎ ፡ ከመደብደብ ፡ በቀር ፡ የማይሰማው ፡ ሆነ ። ብሎት ፡ ብሎት ፡ ደክሞት ፡ ንዴቱ ፡ ሲያልፍለት ፡ ቀጫኔ ፡ ሲበርድለት ፡ ለምን ፡ ነው ፡ የተኛው ኸው ፡ ቅን ፡ ነው ፡ ሠርቶ ፡ አይደክምም ፡ ቢሉኝ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ያን ፡ ያህል ፡ ወርቅ ፡ አፍሰሼ ፡ የገዛሁህ ፡ እንዲህ ፡ ያለህ ፡ ልግመኛ ፡ ድኅር ፡ ደካማ ፡ አበያ ፡ ዕቡይ ፡ መሆንህን ፡ ባውቅ ፡ ኑሮ ፡ ንክች ፡ አላደርግህም ፡ ነበር ፡ ስላለው ፡ እንዲናገር ፡ ፈቃድ ፡ ጠየቀና ፡ የሚከተለውን ፡ መተርክ ፡ ጥያቄ ፡ አቀረበ ።

የአንቀጽ ፡ ውበት ።

የአንቀጽን ፡ አፅማድ ፡ ከተናገርነ ፡ በኋላ ፡ ውበቱ ፡ ደግሞ ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እንይ ። እሱም ፡ በሁለት ፡ ትእዛዝ ፡ ይወሰናል ።

ሀ) የተባለን ፡ ሐሳብ ፡ ፀረፍተ ፡ ነገር ፡ ቃል ፡ አለመደጋገም ።

ለ) ግስንግስ ፡ ግስንግሱን ፡ እያስወገዱ ፡ ጣዕመ ፡ ዜማ ፡ ያላቸውን ፡ ቃላት ፡ መጻፍ።

የተዋቡ ፡ አናቅጽ ።

ሀ) አፈ ፡ ወርቅ ፡ ገ/ አያሱስ ፡ ጦቢያው ፤

በእውነቱ ፡ የሙያ ፡ ተፈትሎ ፡ ሎሌነት ፡ ተቀጥሮ ፡ ደመወዝ ፡ ተቀብሎ ፡ እልፍ ፡ ወቁት ፡ ወርቅ ፡ ለማጠራቀም ፡ ተረት ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ ምን ፡ ያደርጉ ፡ የቀራቸው ፡ ነገር ፡ ይኸ ፡ ብቻ ፡ እንጂ ፡ ሌላ ፡ የሚቻላቸው ፡ ምንም ፡ አልነበረም ፤ ከዚህ ፡ ወዲያ ፡ እናቲቱ ፡ ቶሎ ፡ ቶሎ ፡ ትፈትል ፡ ዋሕድም ፡ እየዞረ ፡ የሚያድር ለት ፡ ጌታ ፡ ይፈልግ ፡ ጦቢያውም ፡ እያንገባረገረች ፡ ዕንጨቷን ፡ ትለቅም ፡ ጀመር ። ምግባቸው ፡ ቅጠል ፡ ብቻ ፡ ሆነ ። የምግባቸው ፡ ነገር ፡ በጦቢያው ፡ በኩል ፡ ተከተተ ። እሷ ፡ አሉማውን ፡ እህል ፡ ገቡን ፡ ማገጠን ፡ ትሰበስባለች ፤ ሥራሥራንና ፡ ቅጠላቅጠሉን ፡ እያጠራቀመች ፡ አብስላ ፡ አቅርባ ፡ አንድነት ፡ ተጠራቅመው ፡ ልጆቹ ፡ አባታቸውን ፡ እናቲቱ ፡ ባልዋን ፡ እያሰቡና ፡ እየተከዙ ፡ መበላላት ፡ ሆነ ። በማ ግሥቱም ፡ ሁሉም ፡ እየሥራቸው ፡ ይሰማራሉ ።

ለ) ሀገር ፡ ምንድር ፡ ናት ፡ ገጽ ፡ ፩ ፡ ከደራሲው ፤

ሀገር ፡ ከሌላው ፡ ክፍለ ፡ ዓለም ፡ ተለይታ ፡ ላንድ ፡ ሕዝብ ፡ የተሰጠች ፡ መኖሪያ ፡ ቤት ፡ ከመሆንዋም ፡ በላይ ፡ እናት ፡ አባት ፡ ወዳጅ ፡ ዘመድ ፡ ርስት ፡ ጉልት ፡ ልብስ ፡ ጉርስ ፡ የቀረውንም ፡ ይህ ፡ ወሰንህ ፡ ያ ፡ ዲካህ ፡ ልንለው ፡ የማን ችለውን ፡ ሀብት ፡ ናት ። የተወለደባት ፡ ሀገር ፡ ላንድ ፡ ሰው ፡ ባንድ ፡ ቃል ፡ ሕይወቱ ፡ ናት ። ስለዚህም ፡ እሷን ፡ የሚቃወም ፡ ጠላት ፡ ሲመጣ ፡ ተወላጅዋ ፡ ሕይወቱን ፡ ይወዋለታል ፤ ደሙን ፡ ያፈስለታል ። መጀመሪያ፡ከመሬቱ፡ጭቃና ፡ አፈር ፡ ላይ ፡ የሚገኘውን ፡ በልተው ፡ ጠጥተው ፡ ስለ፡ፀነሱትና፡በኋላም፡ሲሞት ፡ ከመጣበት ፡ አፈር ፡ ስለሚዋሐድ ፡ ያንድ ፡ ሀገር ፡ ሕዝብ፡እስከ ፡ ጊዜው ፡ ቁሞ ፡ የሚሄድ ፡ የሀገሪቱ ፡ ጭቃና ፡ አፈር ፡ ነው ።

ሀገር ፡ አላች ፡ የምትባለው፡ሕዝቧ ፡ መንግሥቱንና ፡ ሃይማኖቱን ፡ ቋንቋውንና ፡ ልማዱን ፡ ይዞ ፡ ከጎረቤቱ ፡ ጋራ ፡ በሥልጣኔ ፡ ተካክሎ ፡ ሰንደቅ ፡ ዐላማውን ፡ እያወለበለበ ፡ በነጻነት ፡ መንገድ ፡ ሲጓዝ ፡ በዕውቀት ፡ ፈረስ ፡ ሲጋልብ ነው ።

ሞተች፡የምትባለውም ፡ ነጻነቷን ፡ አጥታ፡በባዕድ ፡ ቀንበር ፡ ተጠምዳ፡በጠላት ፡ ጅራፍ ፡ እየተገረፈች ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተጠቀሱትን ፡ ለመሥራት ፡ ተከልክላ ፡ ታሪኳን ፡ ማስታወስ ፡ ተስኗት ፡ ሥርዐቷን ፡ መጠበቅ ፡ አቅቷት ፡ ባቅኝ፡እረኛ ፡ እንደ ፡ ከብት፡ስት ነጻ ፡ ስትኖር ፡ ነው ። ወዳጅ ፡ ዘመድ ፡ አክሥት ፡ አጎት ፡ ወንድም ፡ እጎት ፡ ባል ፡ ምሽት ፡ ሲሞቱ ፡ ከሀገር ፡ ላይ ፡ ሁኖ ፡ ይለቀሳል ፤ ሀገር ፡ ስትሞት ፡ የት ፡ ይደረሳል !

መልመጃ ፡ ፳፯ ።

ከዚህ ፡ በታች ፡ ካለው ፡ ድርሰት ፡ በከንቱ ፡ የተደጋገሙትን ፡ ቃላት ፡ ሐሳብ ፡ ዐረፋተ ፡ ነገር ፡ እየተውሀ ፡ በጥሩ ፡ አንቀጽ ፡ ውበት ፡ ሕግ ፡ ጸፍ ።

የበቅሎ ፡ አገልግሎትና ፡ ጠባይ ፡ ኖኅተ ፡ ጥበብ ፡ ገጽ ፡ ፻፵፩ ፡ ተ. ፋ.

በቅሎ ፡ ጠንካራና ፡ አደጋ ፡ ቻይ ፡ ስለ ፡ ሆነች ፡ ዋና ፡ ለሰው ፡ አገልግሎት፡የምትሆን ፡ የቤት ፡ እንስሳ ፡ ነች ። እግዚአብሔር ፡ ለሰው ፡ ሁሉን ፡ ግዛ ፡ ብሎ ፡ ሥልጣን ፡ ስለ ፡ ሰጠው ፡ ይህችን፡ጉልበታም፡እንስሳ፡በልጓም፡ገዝቶና፡አለዝቦ፡ያኖራታል ። ከባድ ፡ ጭነት ፡ ተጭና ፡ ረጅም ፡ በረሃ ፡ ቁርጣ ፡ ስለምትሄድ ፡ በጣም ፡ ብርቱ ፡ ጠቃሚ ፡ እንስሳ ፡ ናት ። መኪናም ፡ በሌለበት ፡ ወይም ፡ በማይገባው ፡ አገር ፡ ለጭነት ፡ ብቻ ፡ ሳይሆን ፡ ሰዎችንም ፡ ወደ ፡ ፈቀዱበት ፡ አገር ፡ በጀርባዋ ፡ ወድላ ፡ ታዘዋውራቸዋለች ።

አመልዋ ፡ ከማንም ፡ የማይሰማማ ፡ አስቸጋሪ ፡ በመሆኑ ፡ የሚያዝንላትና ፡ የሚራራላት ፡ የለም ። እርሷም ፡ በተመታች ፡ ጊዜ ፡ ረግጣ ፡ ጥላ ፡ ለማጎላላት ፡ አትመለስም ። ስለዚህ ፡ ሰዎች ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ባጠገቧ ፡ ታከው ፡ ለማለፍ ፡ አይፈቅዱም ። በቅሎ ፡ ለጌታዋ ፡ ታማኝ ፡ አይደለችም ፡ እየተባለ ፡ ሁል ፡ ጊዜ ፡ ሲተረክ ፡ ይኖራል ። ፊናጥ ፡ ባይ፡መሆኑዋን ፡ የገዛ ፡ ግብርዋ ፡ ይመስክርባታል ።

በቅሎ ፡ ባሕርይዋ ፡ ክፉ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ሰው ፡ አያዝንላትም፤ ተብሎዋል ። ይሁን፤ እንጂ ፡ በውድም ፡ ሆነ ፡ በግድ ፡ ከተያዘች ፡ በኋላ ፡ ከተጫነች ፡ በኋላ ፡ ከባድ ፡ ጭነት ፡ ተሽክማ ፡ አስፈላጊውን ፡ መንገድ ፡ ቁርጣ ፡ እንደምትሄድና ፡ ሰዎችንም፤ እየተሸከመች ፡ እፈቅዱበት ፡ ስፍራ ፡ እንደምታደርሳቸው ፡ ተነግሮአል ። ስለዚህ ፡ በክፋቷ ፡ ከምታደርገው ፡ ከምታመጣው ፡ ጉዳት ፡ ይልቅ ፡ በጉልበትዋ ፡ የምትሰጠው ፡ አገልግሎት ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ሰዎች ፡ በበለጠ ፡ ዋጋ ፡ እየገዙ ፡ በፈቀዱበት ፡ ቦታ ፡ ያስቀምጧታል ።

እንግዲህ ፡ እንደዚህ ፡ ያለውን ፡ ጥቅም ፡ የምትሰጥ ፡ ከሆነ ፡ መልካም ፡ የሚሞቅ ፡ ቤት ፡ እየወሩና ፡ ጉልበት ፡ የሚሰጣትን ፡ ምግብ ፡ እየሰጡ ፡ ውኃም ፡ በደንበኛው ፡ ሰዓት ፡ እያቀረቡላትና ፡ ቤትዋንም ፡ እየጠረጉ ፡ ሊጠነቀቁላት ፡ ያስፈልጋል ።

ክፍል ፡ ፫ ።

ኅይለ ፡ ቃል ።

ዐረፋተ ፡ ነገሩ ፡ ሁሉ ፡ የሚያጅቡት ፡ በአንቀጽ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ ኅይለ ፡ ቃል ፡ ይባላል ። እሱም ፡ እንደ ፡ ቅኔ ፡ መንደርደሪያ ፡ የሚቆጠር ፡ ነው ። ምንም ፡ አብዛኛውን ፡ ጊዜ ፡ ከአንቀጹ ፡ መጨረሻ ፡ ገደማ ፡ ቢመጣም ፡ ከመጀመሪያ ፡ ከመካከል ፡ ከዳር ፡ ይገኛል ። ይኸውም ፡ እንደ ፡ ቅደም ፡ ተከተሉ ፡ አቀማመጥ ፡ ነው ።

ምሳሌ ፡

ገንዘብ ።

የዓለም ፡ አስተዳዳሪ ፡ የብልሻ ፡ መኖራያ ፡ የሥሥታም፡ገዳይ ፡ ገንዘብ፡በጠደዱት ፡ ያጠፋል ፤ ቢጠሉት ፡ ያከሥራል ። ሳይወዱም ፡ ሳይጠሉም ፡ ለጉዳይ ፡ መፈጸሚያ ፡ ያደርጉት ፡ እንደሆነ ፡ ከችግር ፡ ያድናል ፤ ከብዙ ፡ ወራዊት ፡ የበለጠ ፡ ያስፈራል ፤ ያስከብራል ። ቢታሰሩ ፡ ዋስ ፡ ጠበቃ ፡ እማኝ ፡ ዳኛ ፡ ቢታመሙ ፡ ሐኪም ፡ ነው ። የወዳጅ ፡ ምሕላብ ፡ የጠላት፡መስተፋቅር ፡ የተፈተነው ፡ የኑሮ ፡ መፍትሔ፡ገንዘብ፡ነው ። በገንዘብ ፡ የሞቱና ፡ የዳኑ ፡ እልፍ ፡ አእላፍ ፡ ናቸው ። ከዚህ ፡ ሁሉም ፡ በላይ ፡ ካንዱ ፡ ወደ ፡ ሌላው ፡ የሚበርበት ፡ ሁለት ፡ ክንፍ ፡ ስላለው ፡ ዐዋቂ ፡ ሁሉ ፡ ገንዘብን ፡ እንዳይገዛው ፡ ንቆ ፡ እንዳይበርበት ፡ ተጠንቅቆ ፡ መያዝ ፡ አለበት ።

ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ አንቀጽ ፡ ውስጥ ፡ ኅይለ ፡ ቃሉ ፡ የመጨረሻ ፡ ዐረፍተ ፡ ነገር ፡ ነው ። ምክንያቱም ፡ አንቀጹ ፡ የተጻፈ ፡ ገንዘብን ፡ ማምለክም ፡ መጥላትም ፡ አይገባም ፡ ለማለት ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ነው ።

መልመጃ ፡ ፳፰ ።

ከሚከተሉት ፡ አናቀጽ ፡ ኅይለ ፡ ቃሉን ፡ እየለየህ ፡ ጻፍ ።
ለሠርጉ ፡ ግን ፡ ደጃዝማች ፡ ሰብስባቸው ፡ ቁም ፡ ነገር ፡ እንጂ ፡ በኅላፊ ፡ ነገር ፡

በከንቱ ፡ ፍንጠዝያ ፡ ገንዘብ ፡ ማባከን፡ጊዜ ፡ ማሳለፍ ፡ አይወድም ፡ ነበርና ፡ ክተት ፡ ሠራ
ዊት ፡ ምታ ፡ ነጋሪት ፡ ተብሎ ፡ የቅርቡ ፡ በዐዋጅ ፡ የሩቁ ፡ በመማር ፡ እንዲሰበሰብ ፡ አል
ታዘዘም ፡ አልተሰበሰበም ፤ አዝማሪና ፡ እንቢልተኛ ፡ ዘፋኝና ፡ ሸላይ ፡ አቅራቢና ፡ ፈካሪ ፡
አሚናም ፡ በመጠኑ ፡ ነበር ። የታደሙትም ፡ ጎረቤቶችና ፡ የልብ ፡ ወዳጆች ፡ ነበሩ።ባንድ ፡
ቃል ፡ የሠርጉ ፡ ድግስ ፡ የሚያሳየው ፡ ሙሽሮቹ ፡ በቃል ፡ ኪዳን ፡ መተሳሰራቸውን ፡
እንጂ ፡ በአንድ ፡ ቀን ፡ ለሚያልፈው ፡ ፈንጠዝያ ፡ የዓመት ፡ ደመወዝን ፡ ተበድሮ ፡
በዕዳ ፡ እስከ ፡ ጉሮሮ ፡ ተዘፍቆ ፡ መዳፈቅን ፡ አልነበረም ።

ብሎም ፡ በዚህ ፡ ሠርግ ፡ ጊዜ የቀድሞልማድ ፡ ያጠቃቸውና ፡ የዘመኑ ፡ የኑሮ ፡ ደረጃ፣
ዘዴ ፡ ስልት ፡ ቀጠባ ፡ የማይገባቸው ፡ የጃጁ ፡ ባልቴቶችና ፡ እነመቀነቴን ፡ ልፍታው ፡
ሳይቀየሙ፣አልቀሩም።ይሁን፣እንጂ ፡ አባ፡ጉመድ ፡ ቁም ፡ ነገር ፡ እንጂ ፡ የባልቴት ፡ ወሬ ፡
ከጀሮው፣የማያንጠለጥል ፡ ስለ፡ነበረ ፡ ምነው፣እንዲህ ፡ አደረግህ ፡ የሚለውን ፡ ሁሉ ፡ አበ
ጀሁ ፡ አንተም ፡ እንዲሁ ፡ አድርግ ፡ ሠርግ ፡ ስታሠርግ ፡ ተዝካር ፡ ስታወጣ ፡ አትጥራኝ ፡
እያለ ፡ አንጅቱን ፡ እያሳረረ ፡ አንጐሉን ፡ እያዞረ ፡ ሆዱን ፡ እያቃጠለ ፡ ይሰደው ፡ ነበር።
ወይዘሮ ፡ ዓለሚቱ ፡ ከደራሲው ።